

VESTNIK

YU ISSN 0351-6407

Murska Sobota, 26. julija 1990 • Leto XLII • Št. 28 • Cena 8 din

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

ČLOVEK,
POMAGAJ
SI SAM
IN ...

S silovito vneto in močjo je mala nova oblast, z drugačno ideologijo za človeka, navadnega smrtnika. V ljudeh je našla oporo in zaupanje je (bila) upanje in rešitev za življenjske težave. Pa ne le tista naspajša, tudi izbrana za domači kraj.

Toda nekateri so razočarani, spajajo za rešitev plahni in razblinje se vera v izbrance. Tudi s prenesenim (za nekatere celo šovinističnim) spoznanjem, da delegati pomurskih skupščin niso za tako široko družbeno pomoč ljudem, ki so socialno ogroženi in prejemale družbeno denarno pomoč ali nadomestilo. Tako so razmišljali in nekateri, pa vendar tega niti ne bi spodbijali ali ugovarjali.

Na dan so torej prišle obsodbe socialnega sistema, ki da je preveč nadodaren, da podpira brezdelje, človekove grehe, nespamet in prav tako življenje. Socialnih (denarnih) pomoči da je preveč, tako po številu kot tem, na katero področje življenja se nanašajo. Država naj bi bila preveč širokogrudna.

Tak veter veje ne le po Pomurju, ampak tudi v vladnih krogih v Ljubljani. Zato tudi težko prodrejo ali sploh propadejo programi, ki ne bi bili preveč širokogrudni.

Tako kot v vsakem sistemu, so tudi v sistemu socialnih pomoči pomanjkljivosti in nepravilnosti in menda se je katera pomoč neupravitelna, ali je res prišel čas s slogom: Človek, pomagaj si sam ali sam si si kriv, da si tako nisko pa ne čakaj pomoči. Ali bo misel o lastnikovem namenjenemu predvsem človeku po meri potreb sedanjega človeka, popolnega v delovanju in z racionalnim razmišljanjem in namanjem?

Ce bodo drugi dokazali, da sploh ne gre za to (puščanje človeka sara za realnost, ki je, da smo za tako širok socialni program preverili, potem ne moremo ugovarjati. V predlaganem programu razvoja socialne politike v Sloveniji je res socialno delo, predvideno prostovoljno sploh pomoč človeka pomoč in težko, bo (spajati) obuditi v ljudeh nekaj (moralne nurne), kar je ker družba tega posebej ni priznala, usmišljenost je celo očrnila.

Ob odnujanju med ljudmi se je razvila sloga družbenih ustanov za pomoč človeku, ki so zapolnile družbeni prostor pomoči med ljudmi. Tako je bil nastavljen tudi ves sistem.

Ce se bo pomoč uradnih ustanov razovala omejitvi, in to prav v tujem gospodarstvu rastejo in v ljudem ne bo pripravljeno (moči) pomagati človeku, kje si bo potem človek v stiski iskal pomoči?

Na levo, na desno, pred »hintanjem« je treba odstraniti grobe smeti, potem bo »puc mašina« z lahkoto opravila svoje delo. To je le delček z nedeljske žetevne pridelave v Radovcih na Goriškem, podobne so bile še v nekaterih pomurskih krajih. Bogastvo žetvenih običajev si oglejte na zadnji strani Vestnika. Foto: Nataša Juhnov

SGP POMURJU SE MAJEJO TEMELJI

Velike — likvidnostne težave — Za rešitev najnujnejšega bi potrebovali 50 milijonov dinarjev — Nujna bo reorganizacija podjetja — Nekateri rešitve na vidiku — Večjega odpuščanja delavcev ne predvidevajo

V SGP Pomurju se obeta dolgo in vroče poletje. Čeprav so se težave pojavile šele sedaj, pa imajo problemi tega podjetja korenine v preteklosti. Trenutno se v SGP Pomurju ubadajo z veliko nelikvidnostjo, prevelikim številom zaposlenih celotno na trenutni obseg dela in neustrezno organiziranostjo celotnega podjetja. Te dni se vrstijo sestanki, pa katerih skušajo voditi v Pomurju najti nekatere rešitve. Kratkotrajnih žal ni, saj dilni v Pomurju najti nekatere rešitve. Kratkotrajnih dinarjev, banki (LB-PB, d.d.) ni pripravljena dati 50 milijonov dinarjev, da bi v Pomurju rešili najbolj pereč problem — pomanjkanje gotovine. Podpredsednik soboškega izvršnega sveta, gospod Janko Halb, je takole ocenil trenutni položaj v SGP Pomurje:

»Osnovni problem je pomanjkanje del, premajhna konkurenčnost, in če ni dela, potem ni dohodka. Nujna bo reorganizacija podjetja v tri manjše profitne enote. Trenutno ni na vidiku večjega odpuščanja delavcev, kljub temu pa bo pri reorganizaciji nujno potrebno razmisliti o najbolj ekonomični ureditvi posameznih enot. V SGP Pomurje si prizadevajo, da bi dobili nekatere pomembne projekte in, kot kaže, imajo nekaj možnosti na Madžarskem in v Sovjetski zvezi. Do jeseni morajo pripraviti tudi temeljit sanacijski program, ki bo vključeval tudi povezovanje z večjimi gradbenimi podjetji v Sloveniji, kar je tudi ena od možnih rešitev za SGP Pomurje. Seveda pa bo takšna odločitev tudi težka, saj nihče ne bo vzel Pomurja takšnega, kot je, marveč bo potrebnih nekaj odločilnih rezov.«

Skratka: SGP Pomurje je v velikih težavah, ki sicer niso neresljive, zahtevale pa bodo nekatere odločne poteze, ki pri večini delavcev ne bodo naletele na ustrezen odmev. Ze sedaj jih je skoraj 700 v treh kategorijah: nekvalificirani, polkvalificirani in kvalificirani, saj so njihovi osebni dohodki zaradi pomanjkanja denarja med najnižjimi v občini Murska Sobota. Jesen, rok, do katerega morajo predložiti sanacijski program, pa se nezadržno bliža.

Dušan Loparnik

Majda Horvat

Dobra žetev, kakšna pa bo setev?

V Pomurju se žetev bliža h koncu, saj je večina kmetov pšenico že požela, pa tudi v družbenih kmetijskih gospodarstvih so pretežni del pridelka že pospravili. Vse do začetka tedna je bilo vreme bolj ali manj naklonjeno žanjcem, v ponedeljek pa so nevihte prekinile žetev, nekoliko pa so si oddahnili tudi v soboškem Mlinopeku, kjer so teden dni pšenico prevzemali tako rekoč dan in noč.

Napovedi strokovnjakov, da bomo imeli letos v Pomurju rekordno žetev, so se uresničile in to potrjujejo tudi podatki. S pridelki so seveda najbolj zadovoljni v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, kjer bodo na 2.078 hektarjih pridelali okrog 16 tisoč ton pšenice, s povprečnim pridelkom okrog 7,7 tone na hektar pa računajo, da bodo najboljši pridelovalci v Jugoslaviji. Že v lanskem letu so se s povprečnimi pridelki uvrstili na drugo mesto v državi, letošnje prvo mesto pa so jim zagotovili dosledna agrotehnika, kakovostno seme in seveda tudi vreme, ki je bilo naklonjeno posevkom.

Ob rekordnih pridelkih pa bodo letos v Pomurju odkupili tudi rekordne tržne presežke. To kažejo že dosedanja podatki o odkupu, saj so do začetka tedna na vseh prevzemnih mestih Mlinopeka prevzeli že okrog 33 tisoč ton pšenice. Ker se žetev še ni končala, poznalci napovedujejo, da bodo letos pomurski pridelovalci oddali okrog 40 tisoč ton pridelka. Do vključno nedelje so največ pšenice oddali v Kmetijskem kombinatu Radgona so do tega časa našli 2.440 ton, v Murskem polju KZ Križevci—Ljutomer 1.382 ton, v Ljutomerčanovem Polju delstvu 742 ton in v Vinogradniškem gospodarstvu Kapela 144 ton. Z oddajo tržnih presežkov ne zaostajajo tudi kmetje, saj so od pridelovalcev v Kmetijski zadrugi Panonka prevzeli 8.030 ton, v lendavski zadrugi 3.206 ton, v KZ Ljutomer—Križevci 1.786, v KZ Gornja Radgona 1.198, v Ljutomerčanovi Kooperaciji 731 in v Kooperaciji VG Kapela 209 ton.

Ce so pomurski pridelovalci pšenice letos zadovoljni s pridelki, pa seveda niso s ceno, saj ta niti ob pridelku 5,5 tone na hektar ne pokriva pridelovalnih stroškov. In čeprav bodo v Pomurju ob letošnji žetvi odkupili rekordne količine pšenice, se že zdaj postavlja vprašanje, kako bo z jesensko setvijo. Kmetje z izgubo namreč niso pripravljeni več delati, njihova zahteva, da bi za kilogram pšenice dobili vsaj 3 dinarje, pa je zaenkrat zaplana le na papirju.

Ludvik Kovač

Prekretnica za Slovence v Radgonskem kotu

Predsednik Peterle pripravljen pomagati

»Srečanje s predstavniki štajerskih Slovencev, ki živijo v Avstriji, se mi zdi izredno pomembno, saj je bilo tako rekoč prvo uradno srečanje teh Slovencev s predstavniki slovenske vlade. Prepričan sem, da z demokratizacijo v Sloveniji tudi za ta del naše narodnostne skupnosti prihajajo nove možnosti, in vtis imam, da prihaja v tem pogledu do nove samozavesti, h katere rasti bi radi po svoje prispevali. Ves ta čas smo vedeli, da ti ljudje še živijo, očitno pa jih doslej nihče ni uspel organizirati, saj živijo raztreseno v Radgonskem kotu. Zdaj kaže, da je do te volje prišlo, saj tam deluje društvo, ki upa na spodbuden razvoj, in prepričan sem, da se bo tudi ta plast slovenstva počasi odkrila in zaživela v novi kakovosti.«

Je tale izjava predsednika slovenskega izvršnega sveta Lojzeta Peterleta, ki jo je za naš časopis izrekel na ponedeljkovem pogovoru s Slovenci iz Radgonskega kota, novo upanje za reševanje tvornih problemov ali pa zgolj protokolarno srečanje? Več na 3. strani

DRUŽBENI GOZDOVI POČIVAJO

Kot je znano, je 7. julija začel v Sloveniji veljati zakon o začasnih prepovedi sečnje v gozdovih v družbeni lasti. Na Gozdnem in lesnem gospodarstvu v Murski Soboti, ki gospodarji s temi gozdovi, so nam povedali, da omenjeni zakon dosledno spoštujejo in da niso resnične govorice, češ in da so letos na veliko sekali v njih. Sečnja je bila v prvem polletju celo za okrog 10 odstotkov

manjša kot lani. Spet pa so vložili precej sredstev v biološko obnovo (pogozdovanje). Moratorij velja za 2660 hektarjev gozdov v družbeni lasti od 8340 skupnih površin v občinah Lendava, Ljutomer in Murska Sobota. Tako bodo imeli v 2. polletju izpad pri sečnji 5.770 kubičnih metrov lesa oziroma skoraj 4 milijone dinarjev izpada pri dohodku. Lahko se tudi zgo-

di, da bodo morali odpustiti 28 presežnih delavcev. Kaj se bo pravzaprav zgodilo s temi gozdovi — bili so nacionalizirani — je tačas še premalo jazirani — je tačas še premalo jazirani. Negotova pa je tudi nadaljnja organiziranost gozdnega gospodarstva. Zato delavci v tej javnosti težko pričakujejo nov zakon o gospodarjenju z gozdovi, ki naj bi izšel septembra. Jože Graj

Zlato in srebro za Kocmuta

V Assnu na Nizozemskem se je končalo svetovno prvenstvo invalidov, na katerem so se odlično odrezali tudi jugoslovanski športniki, tudi Kocmut iz Gornje Radgone je tokrat dobil kar dve kolajni. Najprej je bil v teku na 1500 metrov drugi, potem pa se je povzpел tudi na najvišjo stopnico, saj je zmagal na 800 metrov dolgi progi.

Na 16. strani je začetek zanimivih potopisnih reportaž.

Vestnikov koledar
od 26. julija do 2. avgusta
26. julij, četrtek, Ana
27. julij, petek, Gorazd
28. julij, sobota, Viktor
29. julij, nedelja, Marta
30. julij, ponedeljek, Angelina
31. julij, torek, Ignac
1. avgusta, sreda, Alfonz

Prevladovalo bo sončno in vroče vreme, neviht ne bo.

PREGOVORA ZA TA TEDEN

Ob Jakobu (25. julija) pšenica zori ali zgore; grozdje pa na božjo pot odide in šele ob Jerneju (24. avgusta) nazaj pride. Veliki srpan (avgust) kar ne skuha, tudi kimovec ne prekuba.

VREME

TURISTIČNO ZAVAROVANJE

Do odhoda je še pet minut

Če doma niste pozabili nič od tega, potem imate s seboj vse za mirno potovanje in lagodne počitnice.

1. Potni list in osebna izkaznica
2. Vozovnice
3. Denar in denarnica
4. Zelena karta
5. Zobna ščetka
6. Iгла, sukanec
7. Sončna očala
8. Žepna knjiga
9. Fotoaparati in film
10. Zavarovalna polica
Turističnega zavarovanja

Posebej pazite, da se pred potovanjem ali letovanjem ne boste pozabili zavarovati pred vsemi neugodnimi in neprijetnostmi, ki vas lahko doletijo. Če vas v potovalni agenciji niso opozorili na zavarovalno polico turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav, stopite do najbližjega poslovnega mesta Zavarovalnice Triglav in nemudoma izpolnite zavarovalno polico. Z njo si boste zagotovili povrnitev stroškov, ki bi na

potovanju nastali zaradi okvare ali tovrstne avtomobila, prometne nesreče, izgube ali poškodovanja prtljage, nenadne bolezni, prekinitve potovanja in podobnih neprijetnosti. Zavarujete se lahko sami, s celo družino ali v organizirani skupini. Možnosti za nezgodo je veliko, pred vsemi se lahko zavarujete z eno samo zavarovalno polico Turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav.

Za varno potovanje — Turistično zavarovanje

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT

Spoštovani gospod Kramar!

Kot eden od podpisnikov predloga Ljutomerskega Demosa moram — glede na Vaše »mislil« o predlogu za odlikovanje Ljutomerske ZSMS (Vestnik 19. 7. 1990 in Večer — nekaj dni prej) — pojasniti tole: Čudi me, da so vsi vaščani Mekotnjaka delno nepismeni, da iz našega predloga izvečajo to, da se predlaga Ljutomerska ZSMS za eno najvišjih republiških odlikovanj, in to za uspešno delo pred volitvami na Ljutomerskem terenu.

Naš predlog je bil naslednji (Vestnik, 5. julija 1990, Večer, Delo Demokracija in republiška komisija za odlikovanja): »Predlagamo, da se dodeli najvišje republiško priznanje prejšnji ZSMS (Zvezi socialističen mladine Slovenije) za izjemen prispevek k demokratizaciji slovenske države za obdobje med kongresoma v Krškem in Portorožu (1986—1990)«. Sledila je kratka obrazložitev.

Ne razumem, kako ste lahko domačini Mekotnjaka (vsi) spregledali jasno sporočilo našega predloga. Bolj razumljivo je, če to delate na lastno pest, vendar v varnem zavetju sovaščanov. Nočem pogrevati »spora« med Demosom in Kmečko zvezo ter »socialdemokrati«, vendar je jasno, da vam vsem skupaj nekaj ne da miru.

Naj o teh profesionalcih povem resnico, ki je vsakemu dostopna pri našem računovodji:

— od štirih podpisanih sva bila profesionalca le dva (Milan RUS štiri mesece in pol, jaz pa le dva meseca). Druga dva si kruh služita v svojih službah!

— ti »predlaganci« so sedaj res vodje drugih strank, vendar smo ta predlog namenili ZSMS, ne pa občinski ZSMS. Torej smo predlagatelji in ne predlaganci!

Vam pa v osvežitve spomina tole (če še tega ne veste) — Ljutomerska ZSMS je bila prva v Sloveniji, ki je ustanovila oz. dala pobudo za ustanovitev Kmečke zveze. Predsednik Roman Caf je še iz svojega žepa plačal ozvočitev na ustanovnem zboru.

Takrat o Vas in nekaterih sedanjih vodilnih ni bilo ne duha ne sluha. Po letu in pol je prišel na vašo polja kmetijski pospeševalec Rudi in zasejal svoja semena. Ne vem, od koga jih je dobil, vendar so na njivi zrastle »čudoviti« sadovi (zanj oz. za nekatero). Za pomoč pri »obdelovanju« njive je dobil »strokovnjaka« specialista (nekoč je služboval kot strokovnjak v pomembni službi v Ljubljani) in složno sta kontrolirala rast. Pridelek je bil edinstven v Sloveniji (ali pa zelo zelo redek).

VRAČANJE ZEMLJE

Predstavniki občinske organizacije kmečke in socialdemokratske zveze iz Ljutomeru so se mudili na instruktaznem srečanju s predsednikom skupščine občine Lenart Jožetom Škrlecem. Ta občina je dosegla pri aktivnosti ob bližajoči se denacionalizaciji vidne uspehe, zato je bil pogovor ne samo koristen, temveč nujno potreben.

Na podlagi realizacije svojega programa Ljutomerska kmečka in socialdemokratska zveza pristopata k uresničevanju denacionalizacije. Vsi zainteresirani se lahko z morebitno dokumentacijo oglašijo pri Jožetu Rajhu. Tam bodo prejeli vse podrobne informacije, izpolnjene bodo ustrezne tiskovine, potem pa bodo le-te posredovane v Ljubljano, kjer je odbor združenja lastnikov razlaščenega premoženja. Upravne službe morjao skladu s stališči republiške skupščine omogočiti vpogled in fotokopiranje potrebnih dokumentov, zakonsko pa je prepovedana sečnja družbenih gozdov, pa tudi prodaja zemljišč v družbeni lastnici. Jeseni letošnjega leta bo predvidoma sprejet zakon o denacionalizaciji. Poudariti velja, da se bo zemlja vračala samo kmetom, drugim pa bo plačana ustrežna odškodnina. Sedanja zasebna lastnina v kmetijstvu ostane nespremenjena. Pri realizaciji se predvideva pomoč pravne šole v Mariboru, kjer bi pri obdelavi zbranega gradiva sodelovali tudi študentje četrtega letnika. Priča-kuje se računalniška obdelava podatkov, na osnovi predvidenih zakonskih določil pa bi začele občinske skupščine z odloki denacionalizirati lastnino že v prvi polovici prihodnjega leta.

Rudi Stegmüller

Eden od pridelkov ste bili tudi VI (očitno), saj mu hrošč v obliki stare ZSMS oz. današnjega Demosa (kar pač želite) ne da mirno spati. Poskušate ga zatreti na vse možne načine, vendar sodobni kmetijski postopki in razna »zaščitna« sredstva tega zaenkrat ne zmorejo. Poskušate različne postopke, mešate na raznih področjih — vendar hrošč se ne da.

V opozorilo vsem tem pridelovalcem in kontrolorjem pa tole: hrošči postanejo sčasoma odporni proti strupom in potrebne so vedno večje koncentracije le-teh. Hrošči ostanejo, njiva pa ostane za dolga leta zastrupljena. Tako se z lastnimi »strupi« posredno zastrupi še sam pridelovalec —

tega pa si najbrž nobeden ne želi. Veste — strokovnjaki se lahko tudi zmotijo, svetujejo napačno in trdim Vam, da so se pri tem postopku krepko zmotili. Na žalost vseh nas se napake v kmetijstvu pokažejo šele čez nekaj let (ponavadi je takrat že prepozno za kakšno ukrepanje), čeprav je v začetku videti fantastično.

Da pa se to ne bi pripetilo, Vam priporočam »biološki« način pridelovanja hrane. Tako pridelani pridelki bodo zdravi, lepe barve, vonja in okusa in vsi jih bomo z veseljem občudovali.

Upam, da bo teh nepotrebnih podtikanj kmalu konec, saj je drugih problemov več kot dovolj. Upam tudi, da boste kmalu začeli misliti s svojo glavo in se nehali slepo voditi po napovedih teh »strokovnjakov«. Če pa želite, pa bom na Vašo naslednjo šegavost spet z veseljem odgovoril. Hvala.

za Zelene Ljutomeru
Gorazd Klementič

OBVESTILO

Vse občane občine Murska Sobota in druge obveščamo, da lahko od 30. julija do 1. septembra 1990 vložijo zahteve oziroma prijave za vračilo po vojni odvzete lastnine. Vse vloge bomo posredovali iniciativnemu odboru Združenja lastnikov razlaščenega premoženja v Ljubljano.

Vsi, ki bodo do 1. 9. 1990 pri nas vložili zahteve, bodo deležni organizirane pravne pomoči.

Prijave z morebitno dokumentacijo lahko oddate vsak delavnik od 7.00 do 12.00 ure v pisarni DEMOS-a, Alija Kardosa 2, Murska Sobota (občinska zgradba, II. vhod, I. nadstropje).

Prijava mora vsebovati:
— točen naslov oškodovanca,
— kaj je bilo odvzeto (zemljišče, gozd, stavba, obrat...),
— kdaj je bilo odvzeto in vrsta odvzema (nacionalizacija, arondacija...),
— površina zemljišča v hektarjih,
— kdo so dediči, če lastnik ne živi.

Za dodatne informacije pokličite po tel. št. 21 655.
SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA DEMOS MURSKA SOBOTA

Mihi Magdiču v spomin

okoristil in iskal privilegijev ter vračila zaslug.

Živel je skromno, ustvarjal vzorno kmetijo in se zmerom vključeval v družbene dejavnosti. Bil je človek opazije tudi v najtežjih časih, ko je brez čake na jeziku upal povedati tudi dokazati zgrenenost kmetijske politike in emigrantskega sistema nasploh. Zato je bil in ostaja dejansko največji in najuspešnejši Ljutomerki DEMOSOVEC, ki pa je bil zmerom, tudi ko je beseda pomenila največje zaničevanje, ponosen, da je bil kmet. V upravnem odboru Slovenske kmečke zveze, katerih član je bil, in v upravnem odboru Zdravstvene zveze Slovenije in član sveta porabnikov na Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

Sredi njemu najljubšega vsakodnevnega jutranjega opravila, sredi zbiranja mleka, je za zmerom prenehalo biti plemenito srce Mihe Magdiča, kmeta iz Desnjaka pri Ljutomeru. Nastala je vrzel v izvršnem in upravnem odboru Slovenske kmečke zveze, katerih član je bil. Bil je ustanovitelj domačega gasilskega društva, predsednik Občinske kmečke zveze Ljutomer, ki je dobila na minulih volitvah prav po njegovi za-
slugi med volilci največje zaupanje, bil je soustanovitelj Socialdemokratske zveze Ljutomer kot izrazite politične organizacije.

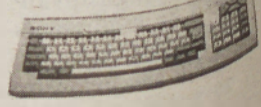
Gospod Miha je kot viničarski sin že v svojih mladih letih okusil grenkobo delavsko-kmečkega življenja. Aktivno je sodeloval v NOV, kjer je izgubil starše, sam pa se ni nikoli v življenju na račun te udeležbe

Izkazal se je kot izredno sposoben in priljubljen mobilizator ljudskih množic, ki so s skupnimi napor pod njegovim vodstvom opravili elektrifikacijo, položili vodovodno omrežje in opravili številna druga dela v kraju. Ni bil človek dejanj. Za besed, pač pa človek dejanj. Za njim ostaja 50 km asfaltranih cest, ki bodo zmerom ostajali njegov pomnik.

Vsi, ki smo ga doživeli poznali, smo občudovali njegovo sposobnost, mladostno zagrnjenost in pripravljenost storiti dobro. V ponos in veličino nam je, da smo bili njegovi sodelavci v NOV, starostni prleškega kmečkega življa. Hvala za vse!

TRIDENT K.K.T.
EXPORT-IMPORT
8960 LENTI
Kozarica u. 29
Tel.: 497

Super Market

Tehnika • prehrana • konfekcija • kozmetika

Po ugodnih cenah

LENTI

MADŽARSKA

VESTNIK, 26. JULIJA 1990

Milan Vincetić

NEBO NAD ŽENAVLJAMI

Ko so z veliko težavo, prejšnjo noč je namreč lilo, spravili na treh vozovih gondolo in balon iz Ženavelj v Petrovce v lopo poštnega uradnika, sta si belgijska stratostata, prof. Maks Cosyns in njegov asistent Nere van der Elst, zadovoljno pomežiknila. Za vsak slučaj sta bila že pokrila s ponjavo, poštni upravitelj pa je obljubil, da bo pred vra- la privezal psa.

Profesor Maks Cosyns in njegov asistent Nere van der Elst sta se že čez dobro poldruugo uro zaklenila v sobo petrovskega poštnega uradnika in se zakopala v kupe brzovojnih cestitk. Čeprav ju je že otrepej stalna utrujenost, sta skrbno prebirala, boljše rečeno zlogovata čestitke, ki so bile pisane tudi v jeziku domačinov, ki ju je še najbolj razumel na madžarsko naglašeno češčino.

Ko se je profesor Maks Cosyns sede na robu postelje zatopil v svojo od njih je njegov asistent Nere van der Elst stopil k oknu, odgrnil zaveso in pustil, da ga je sonce zapeklo v oči.

— Tam gori pa je sivkasto modre barve, mu je polglasno ušlo, če- prav je živo srebro na ničli.

Profesor Maks Cosyns je le pokimal, stopil za njim in mu pomolil brzovojnik, ki se je od drugih razlikovala po skoposti besed, zato jo je tudi »napol« razumel.

Stratostata
g. prof. Maks Cosyns
g. Nere van der Elst
Karjam se vajinemu junaštvu,
Petrovci nedelja, 19. 8. 1934

Ljuba Tilda

Se sreča, da se je poštni upravnik dotolkel skozi s svojo polomlje- nično, gospod prof. Maks Cosyns pa je ugotovil, da se ta sta- ro je najbolj siži s nizozemskim naglasom, zato je sklenil, da se ga bo naučil na pamet.

Soboto pa je kujala sopara. Orožniški narednik Fuss se je stekel do pasu in se namakal v pocinkanem škafu. Pustil je vodo, da se je se- gnila na soncu, potem pa jo butnil nase. Stal je sredi dvorišča v samih odročnih treh, mu je visel čez kot vzhajajoče testo, in soplel kot medved. Naj se je še tako izpostavljaj soncu, se ga ni prijelo. Se več, nekaj dni se je začel leviti kot kača, zato se je zapenjal do vratu in vrabil kakšno zimo, v kateri naj bi bil spočet. Stara dva sta si zame pač iz- brala barvo snega, je godel in pogledoval k svoji ženi Matildi, pravza- ora. Tudi ki pa bi si se najraje ožgala prsi.

— Smo danes res osemnajstega, Tilda? je puhal skozi nos.

— Trotel stari, mu je oponesla, v državni službi si, pa ne veš, ka- tari dat um je.

Dramatično je na soncu, pravzaprav na ležalniku, si spodvihala njo visoko narj volena, se tu in tam namazala z oljem, nekakšno diše- čo želiščno mešanico, ki je bila še najbolj podobna jodu, in se predaja- la lenarjenju.

Nej trotel stari, je začela z zaprtimi očmi, a mi nisi že pred leti bljubljaj, da brva odšla iz te luknje v mesto, ha?

Te njeni »trotel stari« je bila bolj ljubkovalnica kot zmerjavka, njen dobrih osem let starejši, je resda že malce sodčkast in nabran v obraz, zato je prej dalj videl očeta kot moža.

Če bi mi privoščil kopalke, kakršne nosijo v mestih, mi ne bi bi- lo treba ležati v teh ogabnih cunjah, trotel stari, je zagodrnjala, on pa je bil takomalo presišal.

Kot že vseh prejšnjih deset let.

Ceprav sta bila poročena že celo večnost, kot je trdila Tilda, jo je gospod orožniški narednik Fuss ljubil kot tistega dne, ko jo je srečal v branjevci. Še več, z leti je njegova ljubezen prerasla v skorajda bolečno ljubosumje, zavedal se je, da je cele dneve zdoma, da se že- do dočasi, njegovo botesl pa so še podžigali njegovi kolegi.

Če se je včasih zaprl v stransko sobo orožniške postaje in si do- drobe orizil nohte. Zavedal se je, da je treba ženi izpolniti vsaj njen obljub, on pa jo je zaprl v podeželsko hišo in hotel narediti iz- stih postelji, obenem pa skrivoma lista modne žurnale, ki jih je skrivaj

Gospod orožniški narednik Fuss je pred kratkim doživel še eno zanimivo stvar. Zavrnil so mu prošnjo za napredovanje, s tem pa tudi pre- stavnost. Tako mu ne preostane nič drugega, kot da se peha v tej blat- nem in njegova Tilda vene ob svojem nagačenem mačku, ki jo stekle- no s s strani z nekakšnimi akanti okrašene lončene peči.

Pravni večeru je sopara nenačoma popustila. Gospod orožniški na- rednik Fuss si je oddahnil, skratčil uniformo in se zazrl v nebo. Od za- njo so se narisale meglice, nekje visoko pa se je gugala drobna pi- strela.

Strela je po daljnogled, se razkoračil in zasikal:

— Ali pa je to muha zlezla vanj... premika se...

Tilda se je medtem odzibala, imela je zajetne boke in prsi, v kuhi- ni po kozarček likerja.

— Menda ti ni cepelin, trotel stari, si ga je privoščila, kajti zdelo se ji je, da si ga je preveč potisnil na oči.

Nekaj manjšega, Tilda.

Mušji drekci, trotel stari... kaj... kdaj pa si nazadnje očistil la svoj dvogled... pa še služben je...

Ne da bi čakala, mu ga je iztrgala in ga uperila nekam proti poziba- vaju se piki na nebu. Pocmokala je — to je naredila zmeraj, ko je bila napočena — in mu ga brez besed vrnila.

Nebo na Ženavljam, Tilda, je skorajda poskočil.

Kaj praviš, trotel stari?

Pravim, nebo nad Ženavljam.

— Pa kaj, trotel stari?

— Nič, Tilda, nič.

Okrog devatih je po vratih silovito zaropotalo. Tilda se je pravkar umirala mila je gola do pasu, mož jo je bil namiril po hrbtu, ko je skozi pomečno steklo na vratih pokukala betica, bila je prava strgača, okraj- ne, sta si je odovajala usta kot krap.

Gospod orožniški narednik, gospod orožniški narednik, je vstala, oblicie se brž, za mano, brž...

— Brž, je odgovoril hitreje, kot je mislil. Čeprav je bil orožniški narednik — uss napravljen že čez poldruugo minuto, je le-ta že potiskal v klanec in ga priganjal.

— Brž, gospod orožniški narednik, brž, kontrašpionaža...

To so bile zadnje in edine besede, ki jih je izgovoril do kraja do- ročeno. Orožniški narednik Fuss mu je molče sledil, si popravljaj puško, ki jo je tolkalo po bokih, in sopihajoč potiskal kolo v klanec, ki ga ni bilo medtem se je Tilda nadišavila. Uporabljala je neko bolgarsko vodi- lo, na kateri je bila narisana vrtnica, dišala pa je bolj po vijolicah, in ko se je pomelila do razburjenja morda, je pomislila in si oblekla kombinežo, skozi katero so ji silile bradavice. Zteknila se je po postelji, niti odgrnila je ni, ni prenašala, kdaj se je ulilo.

(Dalje prihodnjič)

UTO KUZMIČ — OTOK

Po bregu

se spuščam med drevjem bodicastim skozi gorice izsušene proti kolovozu smrti zbehan

izčrpan do minimuma obsedim pred kletjo pridrijo iz osemnajstega stoletja

me pozdravljajo se me veselijo strohnele pipe črepinje razpadajoče miši na odvrženem obešal- niku.

Nagajiva sočnost ljudske erotike

STRIJC SO STRINO

Pri Pomurski založbi je pravkar izšla zbirka krajskih ljudskih pe- smic, domislje in zbadljivk z dodatkom. Zbral jih je Dušan Rešek, ilu- striral Franc Mesarič, Marko Terseglav pa je napisal spremno besedilo.

Ime neutrudnega zbiralca vsa- kovrstne ljudske zapuščine na območju širšega prostora Pomur- ja in obrobni pokrajini, beltin- skega veterinarja DUŠANA REŠKA, se v domačih knjižnih lo- govih pojavlja že tretjič. Po zelo uspehih in povsem razprodanih dveh izdajah knjige Šege in verovan- ja ob Muri in Rabi (1979, 1983), kjer so zbrana predvsem drobna, domala neopazna, za vsakdanje človekovo življenje pa

vendar pomembna ljudska vero- vanja, pomeni nova knjiga STRIJC SO STRINO zanimivo osvežitev etnografsko obarvane- ga knjižnega fonda Slovencev, predvsem pa je zanimiva zaradi dokaj redke vsebinske obarvano- sti v slovenskem kulturnem pro- storu.

Vneti zbiralec je tokrat ponu- dil gradivo, ki ga je zbral ob svojem vsakdanjem delu po Prekmurju, Prlekiji in Porabju v minulemu desetletju in ki obsega v osrednjem delu 228 kratkih otroških in šaljskih pesmic, posmehljivk in zbadljivk ter eroti- čnih in kvantarskih pesmi, v do- datku pa še nekaj pregovorov, verovanj in ugank. Poleg osno- vne značilnosti — šaljske in do- miselno zbadljive poante — po- menijo svojevrstno presenečenje ljudske erotične pesmice, ki so po besedah etnografa Marka

Terseglava, zapisanih v sprem- nem besedilu knjige, vse do leta 1980 na Slovenskem veljale za povsem neprimerne za javno predstavitev, čeprav je gotovo, da imajo tako po številu kot po razširjenosti, neposrednosti in prej naturalizmu kot kočljivi sporočilnosti nedvomno umetni- ško vrednost in veljavo kot »pra- ve« ljudske stvaritve, saj je sek- sualnost za ljudskega ustvarjal- ca, ki mu je pomembnejša sporo- čilnost kot pa umetniška metafor- ika, povsem naravna kot karkoli drugega v življenju. Rdeča nit, ki povezuje vsebinsko sicer različne sklope pesmi, pa je tako ali tako šaljskost, ki je ponekod presenet- ljivo domiselna, drugod malo bolj ljudsko okorna, vendar pa svojevrsten dokument o zbiralče- vem tankočutnem posluhu za na- videz drobne, nepomembne do- godke iz minulosti, ki nam na- vadno uhajajo izpred oči in ušes, pa so vendarle tako bogate in dokumentarno sporočilne, da jih je treba zapisati v izvorni, nepot- vorjeni obliki. Knjiga vsebuje ob koncu še slovar prekmurskih na- rečnih izrazov, saj so vse pesmi- ce zabeležene v izvornem jeziku (narečju kraja, od koder izvira- jo), dokumentarno vrednost zbir- ke pa povečuje seznam imen in- formatorjev, ki so zbiralcu posre- dovali posamezne domisljece. Knjigo je s posrečenimi in v skla- du z vsebino izdelanimi ilustraci- jami dodatno ovrednotil še akad. slikar Franc Mesarič.

Nedvomno je treba pritegniti zahvali, ki je ob koncu uvodni- ka: »Hvala vsem, ki ste te pesmi ohranili in jih posredovali zbiral- cu in zdaj še drugim. Da je bila potrebna, pa bo gotovo pokazal čas in zanimanje zanjo, kot je bi- lo ob vseh Reškovih objavah do- slej: pošle so.«

-MZ-

kulturni koledar
prireditve

BELTINCI — Nocjo ob 18.00 bodo v knjižnici Kuda Beltinci odprli razstavo Raziskovanje ljudske noše v okolici Beltinec. Avtorica te razstave je etnografi- nja dr. Marija Makarovič. Ob 20.00 pa bo v beltinskem parku prikaz ljudskih noš. Nastopili bodo tudi ljudske pevke in glas- bene skupine. Razstava je odprta vsak dan od 8.00 do 18.00.

BELTINCI — V petek 27. 7. bosta v beltinskem parku nasto- pili folklorni skupini Li Cumpari Ragunisi iz Aragone (Italija) in Rožnov (ČSFR).

RADENCI — V Radencih bo v petek, 28. julija ob 20.00 nasto- pila ena najboljših slovenskih in jugoslovanskih folklornih skupin AFS France Marolt iz Ljubljane.

LENDAVA — V Lendavi bo v petek, 27. VII. popoldne nastopi- la folklorna skupina iz italijan- ske Sicilije — Li Cumpari Ragunisi.

BELTINCI — V soboto, 28. julija, bo ob 20.00 v beltin- skem parku nastopila akadem- ska folklorna skupina France Marolt. Plesalke in plesalci bodo predstavili program slovenskih in jugoslovanskih plesov.

RADENCI — V soboto, 28. julija, bo ob 20.00 nastopila folklorna skupina Rožnov iz ČSFR.

MORAVSKE TOPLICE — Ob 11. dopoldne, 28. julija, bo nastopila AFS France Marolt iz Ljubljane, ob 20.00 pa FS Kör- mend iz Madžarske.

BANOVCI — V petek, 28. ju- lija, bo v Banovcih nastopila fol- klorna skupina Li Cumpari Ra- gunisi iz Sicilije (Italija).

BELTINCI — V nedeljo, 29. julija, bo ob 13.30 povorka nastopajočih folklornih skupin, ob 14.00 pa nastop vseh sodelu- jočih folklornih skupin iz domo- vine in tujine. Nastopilo bo 11 folklornih skupin.

Razstave

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava akvarelstke Ulrike The- rese Raab-Pammer iz Avstrije.

MURSKA SOBOTA — V pokrajinskem muzeju je na ogled razstava stalnih muzejskih zbirk.

LENDAVA — V muzejskih prostorih na lendavskem gradu je na ogled razstava bronasto- dobne naselbine OLORIS.

V KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

GORIČKA MARIŠKA — Vlaka, ki je svojčas sopihal med Mursko Soboto in Hudošem, ni več, spomin na Goričko mariško, kakor so »cug« poimenovali domačini, pa je še zelo živ. Podpisana sem na eni zad- njih voženj v zimski panorami, kajti vozil je le do decembra 1968. Pravijo da ima zastave za ukinitve pro- ge takratni župan soboške občine (zbadljivka iz tistih časov je: Horthy napravil, Toth zapravil), da pa so o prenačljeni odločitvi potem velikokrat premlevali ob ugotovitvah, da so ceste preobremenjene in da bi bi- lo dobro imeti železniško povezavo z Madžarsko. Kakorkoli že: tirov, železniških pragov in predora v Stanjevcih ni, in tako bi morali začeti vse postavljati znova. Čas prenove je sicer tu, toda tudi vprašanje, ki smo si ga zastavili ob podpisu pod porušeno sinagogo: Je res bilo tako nujno na hitro rušiti in s tako vneto odstranjevati, da smo spet prisiljeni graditi na novo?

B. Bavčar

Prijava naj vsebuje:
— naziv skupine, društva ali organizacije in kraj,
— naslov vodje skupine, po možnosti tel. številka,
— kratek opis prikaza,
— število udeležencev,
— število vozov.

Vodje prijavljenih skupin imajo obvezen posvet, ki bo v sredo, 15. avgusta, ob 16. uri na sedežu ZKO Gornja Rad- gona, Partizanska 25/II. Na posvetu bodo dana vsa po- trebna navodila.

Predhodne informacije lahko dobijo skupine na Zve- zi kulturnih organizacij Gor- nja Radgona, tel. št. (069) 74 083, 74 373 ali na Pomur- skem sejmju Gornja Radgona, tel. št. (069) 74 000, 74 761, 74 720.

Vabimo skupine, da se pri- javijo in sodelujejo na tej pri- reditvi, ki privabi vsako leto ogromno množico obiskoval- cev.

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Z BRODOM ČEZ MEJO

Jože Kralj bi lahko v miru užival zaslužen pokojnik, vseeno pa rad pride pomagat na mejni prehod Sladki Vrh.

Sladki Vrh je majhen kraj tik ob meji s še manjšim mejnim prehodom za maloobmejni promet. Je prvi (ali zadnji) mejni prehod, ki spada pod upravo Carinarnice Gornja Radgona, drugi mejni prehod, ki je mednarodni, pa je na Tratah. Cariniki so iz gornjeradgonske carinarnice, mlilničniki s pesniške postaje.

Šati v državo blaga, zato ta prehod za večino potnikov ni zanimiv. Avstrijci so zelo zainteresirani, da bi ga obnovili, popularizirali, naši pa nekoliko manj. To namreč pomeni več dela in več stroškov. Najprej bi morali obnoviti in razširiti objekte, ki jih na takem prehodu potrebujemo, nato pa zaposliti še več ljudi, tudi brodarjev.

Brod vozi tako, kot je odprt mejni prehod — od 6. do 20. ure. Verjetno bi marsikdo prav rad potoval iz ene v drugo državo na brodu, pa čeprav bi moral čakati nekoliko dlje ali pa bi moral za to »meddržavno vožnjo« odšteti tudi nekaj denarja.

Bernarda B. Peček

Čeprav je maloobmejni prehod Sladki Vrh majhen, pa je za mnoge dvolastnike z jugoslovanske in avstrijske strani nepogrešljiv. Veseli so ga tudi sezonski in drugi delavci, ki hodijo na delo v Avstrijo in se vračajo ob večerih.

Še bolj kot to pa je za ta mejni prehod značilno nekaj drugega, s čimer se ne more »pohvaliti« vsak. Potniki, ki prestopajo mejo, se odpeljejo na nasprotno stran reke Mure z brodom. Z njim upravljata dva brodarja, ki sta zaposlena pri krajevni skupnosti, vožnja traja okrog pet minut, naenkrat pa lahko prepelje 4 avtomobile ali 6 ton teže.

Na jugoslovanski strani mejnega prehoda smo srečali Jožeta Kralja, ki je sicer že upokojen, kljub temu pa rad pomaga na meji. Pravi, da je delo kar prijetno, le da je malo dolgčas, saj je to maloobmejni prehod, ki ga uporabljajo v glavnem dvolastniki. Vprašamo, kakšne so možnosti, da bi prehod dobil status mednarodnega ali pa da bi ga vsaj izkoristili kot turistično zanimivost. Dejal je: »Sedaj lahko prehajajo na ono stran samo z maloobmejnimi prepustnicami, s katerimi pa ne morejo prina-

Iz Jugoslavije v Avstrijo z brodom na reki Muri. Izhod v sil, ki bi lahko postal turistična zanimivost.

6. in 7. julija so v nemškem Ingolstadtu proslavljali praznik mesta. Mestne ulice so poživile številne gostujoče kulturne skupine in drugi gostje. Poleg članov slovenskega kulturnega društva Lastovka so bili tudi gostje iz Slovenije. Ministrski predsednik Bavarske Max Streibl in župan Ingolstadta Peter Schnell sta sprejela tudi delegacijo iz Murske Sobotice. Na fotografiji sta predsednik občine Andrej Gerenčer in predsednik izvršnega sveta Ivan Obal v pogovoru z nemškimi gostitelji. Walter Schneeweis

Kot vsako poletje je tudi letos od 8. do 19. julija skupina enaindvajsetih soboških srednješolcev v spremstvu prof. Marusje Uhernik in prof. Mire Vaupotič obiskala partnersko mesto Ingolstadt. Program je bil zelo pester — sprejem pri županu gospodu Amlerju, ogled mesta, obiski različnih muzejev, pol- in celodnevni izleti v bližino in daljno okolico, obisk mlekarne in tovarne AUDI, kulturne prireditve, pa tudi prostega časa je bilo dovolj. Učence so najbolj navdušili prikaz dresure prtic roparic v gradu Rosenberg, obisk muzeja BMW-ja in Olimpijskega

parka v Münchnu ter poslovilni večer pri folklorni skupini iz Geroltinga, kjer so se poskušali v bavarških narodnih plesih. M. Vaupotič, posnetek W. Schneeweis

Družina novomašnika ŠTUMPFJA iz Beftincev

obvešča občane, da bo od nedelje, 29. julija, od 5. ure zjutraj in do ponedeljka, 30. julija, od 5. ure zjutraj popolna zapora avtorske ceste v Beftincih na odseku od magistralne ceste do križišča s Mladinsko ulico ter Mladinske ulice. Obvoz bo po Gregorčičevi ulici.

Prosimo, da upoštevate prometne oznake.

Oživelo Blaguško jezero

Prijetna izletniška točka Blaguško jezero pri Vidmu ob Ščavnici je zopet oživelo. Ob jezeru je sedaj manjši gostinski objekt, ribiči ribiške družine Radgona pa so uredili okolico, pokosili travo in pobrali odvržene odpadke. Ker je voda v jezeru dokaj čista, se tam kopa vedno več kopalcev. Za bližnji prihodnosti pa se obeta najtrejši razvoj turizma ob jezeru, saj ob njem načrtujejo organiziranje kamp za počitničarje.

L. Kramberger

Niderlov hrast bo ostal

Z regulacijo ščavniske doline so se približali do Spodnje Ščavnice. Dela naj bi začeli prvega julija dokončati do pomladi. Regulacija bodo izvajali v mlajši obliki, tako da bo v tem delu ostalo več gozdnih površin. Izognili pa se bodo tudi vrtim segom na področju, kjer stoji letni Niderlov hrast. Ta hrast je rejši hrast v Pomurju obsega 24 metra, visok pa je 42 metrov. Ker bi temu večstoletniku regulacija gotovo škodila, so se strokovnjaki odločili, da na tem področju ne bodo izvedli nobenih posegov. Vsekakor je treba pomisliti na tovalce bodočih melioracij, kar so se zavzeli za to naravno menitost.

L. Kramberger

ZAKLADI POMURJA: MARIJA NA »PÜSTINI« OZIROMA POD LOGOM

FRESKE IN ROMARSKA POT

Pražupnija Turnišče naj bi nastala v daljnem letu 1000, prva turniška cerkev pa naj bi bila sezidana v 13. stoletju. Ponaša se z znamenitimi freskami.

Po ugotovitvah nekaterih zgodovinarjev naj bi imela pražupnija Turnišče svoj začetek v daljnem letu 1000, to je v obdobju sv. Štefana, kralja, katerega god slave 20. avgusta. Prvi zanesljivi vir, ki govori o cerkvi v Turnišču, točneje: v vasi Črnc, pa je listina madžarskega kralja Bele IV., z dne 16. novembra 1267. leta. Zapisana je kot item Sancte Marie de Churnuch. Omenja jo tudi vizitacijski zapisnik iz leta 1688.

Stara turniška cerkev je svojevrsten verski, kulturni in zgodovinski spomenik. Najstarejši del je nastal v 13. stoletju. Ugotovili so, da je bila prvotna cerkev velika 8,10 krat 5,30 metra. Grajena iz opeke, bila je ravno krita, z majhno polkrožno apsidno, ki je bila obokana s polkupolo. Da bi v 14. stoletju dobila gotško obliko, so polkrožno apsidno zunaj povišali in jo mnogokratno odsekali ter prebili v njeni osi veliko dvojno okno. Polkroglji obok znotraj pa so šilasto izsekali. Ravno krito »ladjo« so obokali z dvema rebrastima križnima obokoma. Prizidali sonovo zakristijo in novo ra-

vno krito ladjo... Poleg stavbnega dela se stara turniška cerkev ponaša tudi s freskami (zidnimi slikarjami). Najstarejše so na romanskem delu

Spominsko znamenje 101 vojaku turniške fars, ki so padli v prvi svetovni vojni, čeprav so imeli mnogi od njih s seboj »kepček« (podobico).

stavbe, kjer je naslikano Kristusovo vstajenje, na krogu okrog apsida pa je najpomembnejša slika Marije zaščitnice. V polkupoli apsida sta dva klečeča angela, ki držita mavrico s Kristusom. To plast je Janez Aquila 1393. leta preslikal in opremil z napisom. Druge po starosti so slike v nakrižnih obokih v prezbiteriju, kjer so razvrščeni simboli evangelistov in angeli. Na severni steni pa so prizori oznanjanja rojstva in pokloni tretj kraljev...

Po mnenju strokovnjakov pa so najpomembnejše slike v ladji in po umetnostni in kulturozgodovini

ski vrednosti sodijo med najzanimivejše slike v srednji Evropi. Na severni strani je naslikano Marijino kronanje, nad njo pa posvetitev Nikolaja za škofa... Vse slike v ladji je naredila ista delavnica, vendar ni podpisov. Stilno so sorodne Janezu Aquili. Leta 1915 so ob stari turniški cerkvi zgradili novo. Tudi ta, ki je grajena v bazilikalnem stilu, je zanimiva, vendar marsikdo, ki ve ceniti tudi daljno preteklost, občuduje prvotno stavbarstvo, slikarstvo. Namen tega nekoliko podrobnejšega niza je zanimivost je bil, da bi spodbudili k obisku in ogledu.

Cerkev v Turnišču pa je znana tudi kot romarska. Romanja naj bi imela svoj vrhunec v obdobju križarskih vojn — od 11. do 14. stoletja — začetek pa ob pojavu krščanstva (pred več kot

Podoba turniške Marije v nebo vzete naj bi nastala v času med 1724. in 1777. letom. Do skoraj potakosti enak kip (prenešen iz stare cerkve) je zdaj na glavnem oltarju nove cerkve.

1900 leti), ko so začeli obiskovati svete kraje kot Jeruzalem, Betlehem in Nazaret. Na slovensko ljudstvo pa se je že od nekdaj obracalo v Mariji in njej v čast zidalo cerkve, pa tako tudi v Prekmurju: v Markovcih na čast Marijinega obiskovanja, na Tišini v čast Marijinemu rojstvu, v Gradu in v Turnišču pa na čast Mariji v nebo vzete, čemur so nekoč rekli tudi Marija na »püstini«, zdaj pa je ta romarska cerkev bolj znana kot Marija pod logom. Iz zgodovine povzemamo, da so v Turnišče že nekdaj romali štajerski, hrvaški in madžarski verniki, seveda tudi slovenski. Govorilo se je namreč, da so tod mogoča čudežna ozdravljenja. Prihajali pa niso le navadni ljudje, ampak tudi nekdanja gosposka, recimo Nikolaj Bani, ki je bil njega dni zemljiški gospod in hrvaški ban. Menda je dal pri Radmožancih posejati del gozda, da je tako po bližnjici prišel v Turnišče. Ta steza se je imenovala »ban uta« (banska pot) in pozneje je tako kraj dobil novo ime (Banuta).

V času turških vpadov na ozemlje Slovenije krajine je bilo romanje nevarno, kajti turške sile so prav romarske cerkve rade napadle. Na romanje pa naj ne bi lepo gledali tudi luteranci, ki so časte Marije. Za časa Turkov in pozneje reformacije romanje v Turnišče ni bilo množično. Posledično pa se ne kmalu po letu 1664, ko je bila cerkev požgana. Romarska pot je spet zablestela v začetku 18. stoletja. V letih 1724—1777 naj bi nastala pod znamenita Marijina slika z detetom, pod katero je napis: »Blaženo devico Marijo častijo v Turnišču Belegrebški škofiji blizu Mure na veleparavski Banuti tinci grofov Csakyev.« Podoba na sliki je enaka Mariji, katere kip je prenešen iz stare cerkve v novejšo cerkev. Najbrž so sliko naredili zaradi romarjev, ki so si želeli njenih podob. Menda so v Turnišču vse do začetka tega stoletja hranili bakrovez, s katerim so na kraju samem izdelovali (v skali) »kepčke«. Te so s seboj jemali tudi romarji, ki so šli v vojsko in na fronto. Žal pa prav vseh ni obvarovala pred krogami, kar je razvidno tudi iz spominskega obeležja pri vhodu v staro cerkev, na katerem je 20 imen iz Nedelice, 19 iz Lipe, 16 iz Renkovec, 19 iz Turnišča, 11 iz Bežedince in 19 iz Gomilice. Te vasi sicer spadata v turniško farno.

Tudi zdaj, na pragu 21. stoletja, ljudje romarje k Mariji pod logom. Največja slovesnost je 15. avgusta, ko rimokatoličani praznujejo Marijino v nebo vzetje. Današnji romarji so motorizirani. Pripravi. Stefan Sobotič

SREČANJE Z JANOSEM DAVIDOM IZ DOLNJEGA LAKOŠA

Čevljar, politik in slikar

Bil je čevljar, nato gostilničar in spet — čevljar. Živ se je vrnil z ruske fronte in se vključil v nemško komunistično partijo. Zdaj je najstarejši poslanec skupščine občine Lendava. Konjček: slikarstvo.

Janos David je vzbudil pozornost skupščine občine Lendava, ko poslanci volili predsednika skupščine. Predlog je, da to ni običajna demokracija, ko glasove preštevata komisija v odsotnosti tistih, ki so volili. Predlagal je, naj torej v volilnem prostoru, torej v skupščinski dvorani, in v prisotnosti vseh ali pa vsaj tistih poslancev, ki hočejo videti, kaj so glasovali. Predlog je bil sprejet. Zdi pa se, da bo poslej v skupščini večkrat slišati madžarski jezik, kajti Janos je opozoril, da je pač treba dvojezično simbolj »prakticirati«. Že naslednji seji je eden od poslancev govoril v materinem (madžarskem) jeziku.

Manjko, ki ve, da je Janos David star 69 let, se sprašuje, le kaj se gre na jesen življenja polno namreč član družbeno-demokratskega zbora, član predsedstva Socialnodemokratske stranke in njen veliki aktivist. Tudi z njim se je zastavilo to vprašanje, kaj ga povprašal.

»Kot sem se 1921. leta v Lendavi rodil, sem se v nekaj časa učil za čevljarja pri mojstru Feherju na Kapci, ki pa sem sklenil pri mojstru Feherju v Apačah. Tja sem prišel tudi zato, da bi se učil slovenščine in nemščine. Zdel pa sem videti tudi svet in dobro zaslužiti. Leta 1939 sem se zaposlil v Lipnici (Leibnitz).

»Prišel pod vpliv tamnih oblasti, mobilizirali so poslali na rusko fronto. Bil član planinski četni. Ob kapitulaciji Nemčije sem na Norveško prišel v angleško ujetniško taborišče. Po vojni sem se vrnil domov v Nemčiji leta 1945. Vojni doživljanje me je močno delovalo, da nisem bil na strani, zato sem se 1945. leta vključil v komunistično partijo in bil njen član do 1958. leta. Bil sem član v Jugoslavijo usmerjena in sem ji zameril (in ona sem 1956. leta sklenil

obiskati domovino. Tedaj so me pregovarjali, naj tega vendar ne delam. Šel pa sem vsemu navkljub, kajti želel sem videti starše. Dokler pa sem bil poslušni član, sem bi očitno vredni zaupanja, saj so me izvolili za občinskega poslanca, bil pa sem tudi kandidat za poslanca v parlamentu dežele Baden-Württemberg.«

Takole mi je pripovedoval Ja-

Janos David ni le politik, ampak tudi slikar. Foto: Š. S.

nos David, ki se je lani za vedno vrnil iz Zvezne republike Nemčije v Dolnji Lakoš. V zadnjih letih je imel z domovino, domačim krajem, stalne stike, saj se je letno najmanj enkrat vračal domov in si urejal hišo. Je pa bil v šestdesetih, sedemdesetih in delno še v osemdesetih letih hudo na tesnem s časom, saj je potem, ko je vrnil knjižico komunistične partije, prešel v Socialno demokratsko partijo Nemčije. Kot njen član je bil odgovoren za obrt.

Nekako samoumevno je, da se je po vrnitvi v Jugoslavijo včlanil v Socialno-demokratsko

zvezo v Lendavi in postal njen aktivist.

»Kot glaven vzrok za neslaven propad komunizma vidim v tem, da so se njegovi aktivisti oddaljili od ljudi in so delali kot »aparatiški«, kot z rusko besedo označujemo skupine, ki delujejo iz pisarn. Pred zadnjimi volitvami sem sklenil, da se bom kar najbolje angažiral na terenu. Tako sem sam obiskal volivce v Kapci in Kotu, kjer je »zmagal« Kramberger, in jim predstavljal program Socialnodemokratske zveze ter zavzemanja združene opozicije. V drugih krajih len-

davske občine pa sem agitiral skupaj z Lajosom Tothom iz Banute. Rezultat ni izostal, saj je večina poslancev iz vrst Demosa, pa tudi oba predsednika sta naša.«

Janos David je bil na Nemškem dobrih 50 let. Ni pozabil svoje madžarske, odlično govori nemško, pa tudi slovenščina mu ne dela večjih težav. Je pa res, da so se med njegovo odsotnostjo izoblikovali termini (besede), ki jih ne razume. Za vsak primer je ob njem v skupščinski dvorani prevajalka. Seveda pa ni bil in noče biti poklicni politik. V Nemčiji, kjer je naredil še mojstrski izpit, je imel od 1945. do 1963. leta manjšo čevljarsko delavnico, nato pa je vzel v najem gostilno. Pozneje še dve! Po desetih letih je znova preselil v čevljarstvo. To je namreč postalo spet donosno, kajti ljudje niso več metali v stran poškodovanih ali izrabljenih čevljev, ampak jih dajali popravljati, kajti novi so postali zopet dragi. Ko pa je bil star 65 let, se je končno upokojil, vendar tudi tedaj ni miroval in se je honorarno zaposlil v mestnem ledališču.

Po 50 letih zdomstva se je Janos David torej vrnil v domači kraj. Sem je prišel z ženo, medtem ko je poročena hčerka ostala v Nemčiji. Prav med mojim obiskom sta jo oba težko čakala na obisk. Znanec iz Lakoša pa bo zdaj, ko so mimo volitve, imel nekaj več časa za slikarstvo. Ni ma se za velikega umetnika. Nekaj slik pa mu je vendarle uspelo. Uspelo pa mu je tudi, da se je po vseh kalvarijah prebil in zdaj lahko v miru, med domačini, ustvarja in kaj koristnega postori. Tudi na (novem) političnem področju.

Š. Sobočan

BOLEČA NEGOTOVOST V DRUŽINAH POGREŠANIH OSEB

SINOVA IŠČETA OČETA

Čeprav se je Štefan Čuk iz Lemerja »normalno« poslovil od žene in otroka, se zdi, da je šel zdoma zato, da bi pretrgal s preteklostjo in zaživel nanovo. Kaj pa, če se je zgodilo kaj hujšega?

Štefan Čuk, rojen 25. decembra 1961. leta, je mladost preživel v Mačkovcih, saj je to naselje njegov rojstni kraj. Izučil se je za zidarja in delal predvsem na gradbiščih SGP Pomurje. Pozneje se je poročil in za ženo vzel Marijo iz Lucove pri Petrovcih. Rodilo se jima je dvoje otrok: Dušan je star deset let in šest mesecev, Daniel pa jih bo imel kmalu sedem. Starejši se spominja, da ga je oče vselej, preden je šel zdoma, prebudil, mu kaj lepega povedal, poljubil ..., tokrat — 29. maja 1988. leta — pa ni bilo tako.

»Hotel se je posloviti od sina, pa sem mu rekla, naj ga ne budi,« je dejala žena Marija in nadaljevala: »Zgodaj jutraj se je poslovil od mene na enak način kot že nešteto pred, kadar je šel na delo v kak bolj oddaljen kraj. Z motorjem se je odpeljal v Mačkovce, odkoder naj bi pot nadaljeval z avtobusom.«

»Štefan mi je dan, preden je odšel zdoma, dejal, da bo moral na delo v Rovinj, kjer bo ostal mesec dni. Vsaj ta dan je meni bolj zaupa kot ženi. Ta mu je pozneje pripravila vse za na pot.«

To so besede Štefanove tašče Marije Doklan iz Lucove 17. Dodala je, da je zeta malo okarala, češ zakaj o nameravani poti ne pove ženi, pa ni nič odvrnil.

Je že tako, da imajo stari starši radi svoje vnuke in naro-

bil vedno kdo v bližini. Vselej, ko je zazvonil, nam je začelo srce utripati hitreje, saj smo upali, da se bo oglasil. Prej, ko je bil na delu na Madžarskem, je večkrat poklical in povedal,

sta svojčas delala na istem gradbišču na Madžarskem v Budimpešti.

»Res je, da sva bila 1987. leta na istem gradbišču: on kot zidar, jaz pa kot vodovodni in-

Pogrešani Štefan Čuk (v ozadju) v družbi svojih znancev

kako se mu godi. Zalostni smo, saj Štefanovega glasu ne slišimo, ne oglašja se s pismom ... Kot da bi se udril v zemljo! Bojim se, da je vzrok za izginitjo v nesporazumih z ženo. Hudo mi je, ko se spomnim besed, ki sem mu jih nekoč rekla, češ naj se domov, v Mačkovce, ne vrača več.«

Marija Čuk, Štefanova nekdanja žena (po njegovem izginitju se je namreč ločila), ne objokuje (bivšega) moža. Namignila je, da si je najbrž našel drugo. Slišala je namreč, da je

štalter. V letu 1988, ko se je za Štefanom izgubila sled, pa nisva bila več skupaj. No, ja, enkrat sva se sicer srečala, malo poklepetala, saj sva navezadnje sovaščana (Mačkovčarja), se okrepčala, potem pa šla vsak svojo pot. Ni res, da bi se mi Štefan oglasil po telefonu. To so samo govornice. Zdi se, da so prišle na uho tudi njegovi materi, ki me je pred nekaj dnevi »zaskrbevala«. Ne njej ne vam ne morem ničesar povedati, ker pač s Štefanom nisem v stikih. Seveda pa tudi mene zanima, kje je.«

Skrivnost! Povprašali smo seveda tudi na SGP Pomurje. Vodja kadrovske službe Dragica Tkalač je pobrskala po starih evidenci o delavcih in delih, ki so jih opravljali v spomladanskih mesecih 1988. leta, in povedala:

»Štefan Čuk je nazadnje delal pri nas 27. maja 1988. leta. Zadnje njegovo delovišče je bilo gradbišče Pomurke v Murski Soboti, medtem ko je prej delal na Madžarskem, nazadnje je bil tam (na gradbišču) delavec hrane za naše delavce, ki smo jo vozili iz nekega gostišča. Pozneje ni bil znova razporejen ne na delo na Madžarsko ne v Rovinj, ampak bi moral še naprej prihajati na gradbišče v Mursko Soboti. Res pa je, da je v dneh, odkar ga pogrešajo, bila na Madžarsko odrejena skupina delavcev, vendar je ta tja odpotovala 3. junija, Štefan pa ni od 29. maja 1988. leta. Ker ni prihajal na delo, smo odstotnost do določenega dne (4. julija 1988) opravičevali s tem, da smo pisali dopust, pozneje pa smo ga seveda odjavili. Odkar ga pogrešajo, se naši upravi ni oglašil.

Štefan Čuk je prav gotovo živ. Tako domnevajo vsi, s katerimi smo se pogovarjali. Ampak — zakaj se ne oglašajo vsi svojimi sinovoma, ki odraščata brez očeta?

Štefan Sobočan

Čukova otroka: Dušan in Daniel odraščata predvsem ob skrbni stari materi. Zakaj se ob odhodu ni poslovil od njih, čeprav je to prej vselej storil?

be. Stara mati Marija iz Mačkovca, ki je 29. maja 1988 vstala navezgodaj, je na dvorišču našla Štefanovo motorno kolo MZ 250, na njem pa še usnjeno jakno in čelado. Bila je preseñečena, ker se pred odhodom ni oglasil, kakor je to sicer vselej storil.

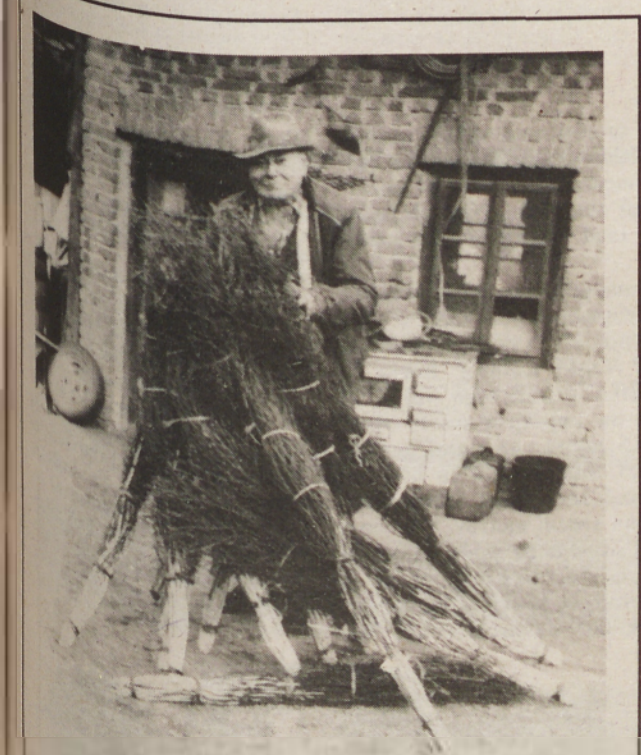
Fanika Čuk, Štefanova mati, pripoveduje:

Kaka dva dni je bil motor zunaj, saj smo pričakovali, da se bo sin vrnil. Pozneje, ko pa se ni, in ni ničesar sporočil, pa smo postali seveda zaskrbljeni: v jopi pa v predalih« motorja smo iskali morebitno sporočilo o vzroku izginitja, našli pa nismo ničesar. Pozorni smo bili tudi na telefon in pazili, da je

imel na Madžarskem neko Čehinjco. Pa kaj bi o tem! Govorice! Pa četudi bi bilo res, nič zato, ker se pač sporoko sicer obvežeš biti zvest, a kaj, ko pa je življenje tako, da pride kaj vmes in oblubo prelomiš. Marija ga je o tem večkrat vprašala, a odgovora ni dobila. Je pa ugotavljala, da je bil težek (srčni) boj: bil je skrivnosten. Morda pa je imel kake druge težave, saj naj bi se ukvarjal s prekupčevanjem valute ...

O vseh Štefanovih skrivnostih naj bi vedel Roman Lovrnjak iz Murske Sobotice. Slišali smo, da sta bila prijatelja, saj

PRIHODNJIČ: MATI OBJOKUJE SINA

»Ko te enkrat dohitijo leta, izda te pa tudi zdravje, ne moreš poročiti, kar si nekoč in kar bi rad«, pravi Koloman Šebjanič, ki danes šteje sedemdeset let. Koristen pri hiši mu ni lahko vseeno in Koloman to tudi je. Ko je treba cepiti drva, jih radi cepi, čeprav sede, prav pa pride tudi sleherni brezova, za katere je pravi mojster. O tem nam priča tudi posnetek. Foto: Milan Gašpar

NOVO HITRO IN KAKOVOSTNO NOVO PO NAROČILU

SERVIS »CIPOT« »LEITUNG«

»Servis vaško- in nizkotalne cevi (hidravlične lajtunge) za industrijsko, kmetijsko mehanizacijo, kmetijske stroje, toplotno inštalacijo in ostale aparate izdelujemo po naročilu.

TRILANOVCI 14, 69221 MARTJANCI, Tel.: (069) 48 226

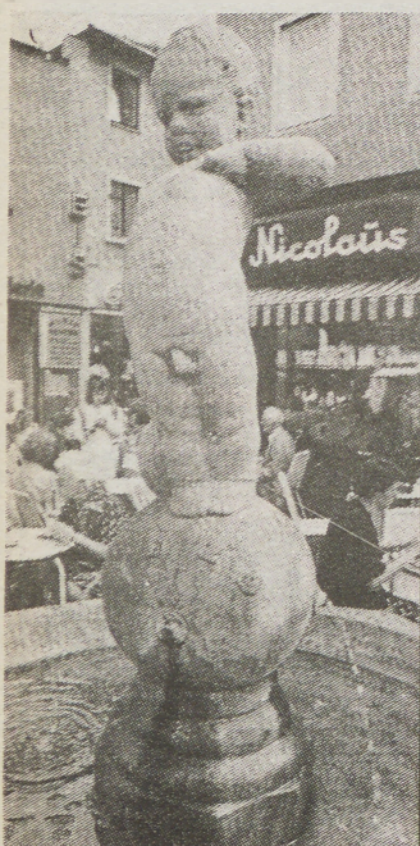
Kolesarski klub Tropovci

Prizadveni člani KK Tropovci, ki spada v Športno društvo Tišina, so pri vaško-gasilskem domu v Tropovcih začeli graditi klubske prostore. Športni objekt, v katerem bodo trimski kabineti, garaže in sejna soba v velikosti 64 kvadratnih metrov, bodo v glavnem zgradili s prostovoljnimi delom. Doslej so že opravili okrog 300 prostovoljnih delovnih ur. Na razpolago imajo potreben material, potrebna sredstva za dograditev objekta pa so si zagotovili s prireditvami. Zelja članov kluba je, da bi objekt postavili pod streho do državnega pionirskega kolesarskega prvenstva, ki bo 25. in 26. avgusta v Tropovcih. O tem pa tudi ne dvomimo. Računajo tudi, da bodo športni objekt v doglednem času razširili in dogradili še servisno delavnico za kolesa. Vsekakor zgleden primer, kako se da tudi v teh težkih časih zgraditi športni objekt, če sta pripravljenost in dobra volja.

Foto: F. Maučec

NOVA ATRAKCIJA

Sedemdesetletni zahodnonemški predsednik Richard von Weizsäcker je svojemu rojstnemu mestu priskrbel novo atrakcijo. Ko so mu pred kratkim ob rojstnem dnevu podelili naslov častnega meščana, mu je zgodovinar Inge Petz podarila svojo knjigo z naslovom Voda za rabo in okras. V njej so zbrane fotografije in opisi vseh mestnih vodnjakov. Obdarovanec je v zahvalnem pismu priznal, da se je na strani 63 prepognal: »Fantiček, ki ga je moj stric Fritz Graevnitz postavil na sredo vodnjaka, sem jaz.« Predsednik je namreč že v najnežnejši otroški dobi poziral svojemu stricu kot kiparski model.

NAJMLAJŠA MAMA NA SVETU

»Prosim vas, pomagajte mi, da se mi ne bo treba ločiti od otročka. Prelep je in čisto moj. Toliko sem pretrpela med nosečnostjo in porodom, predvsem zaradi vsega, kar so ljudje mislili o meni. Pa sem vse prenesla, želela sem si ga vsemu navkljub in ne želim ga zapustiti. Osamljena sem in nesrečna, celo starši so me zapustili. Kaj bo z menoj?«

Tožba je prišla iz ust devetletne deklice turškega rodu Selme Bozaca, najmlajše mame na svetu. S težavo zadržuje solze, v njenih globokih črnih očeh je velika žalost. Tragična usoda je hudo zaznamovala njeno nežna leta: pred devetimi meseci jo je posilil mlad dešetar in pravkar so jo odpustili iz porodnišnice v Afyonu, mestu severno od turške prestolnice, potem ko je rodila 2,3 kilograma težkega fantička. V času, ko bi se morala igrati s punčkami iz cunj, je postala hkrati ženska in mati. Njen primer je pretresel svet, zbudil usmilenje in jezo zaradi strahote, ki jo je moral prestati ta otrok. Selmo

so odpustili iz bolnišnice, svojega otročka pa ni mogla odnesti s seboj. K prsim je stiskala punčko, ki so ji jo podarile bolniške sestre.

V vsem tem strašnem času je bila srečna samo deset dni: ko je bila v bolnišnici in je lahko objemala svojega sinka. Takoj po porodu s carskim rezom si ga je želela videti, a je bil v inkubatorju. Trudoma se je sama privlekla do njega, ga dolgo tiho gledala in se nasmehnila, ko se je premaknil. Po treh dneh so ji sestre pripravile presenečenje in ji ga pripeljale v sobo. Sprva se ga je bala dotakniti, da ga ne bi poškodovala. Tako lepo je bilo čutiti njegovo telo ob svojem, pravi.

Rekli so ji, da ga bodo dali za nekaj časa v zavetišče, saj ga sama ne more vzgajati. Ni ga mogla dobiti, njene prsi se niso razvile. Ve, da bo imel v zavetišču dobro nego, a se boji, da ji ga bodo vzeli za zmeraj. Vseskozi je upala, da jo bodo njeni starši obiskali v bolnišnici in jo potolažili, da sme novorojenčku izbere ime. »Starši so me odpeljali v bolnišnico, potem pa so me prepustili usodi,« pravi.

rojčanka vzeti s seboj. A ni jih bilo, četudi so ji bili objubili. Čakala je na očeta, kajti v navadi je, da oče

novorojenčku izbere ime. »Starši so me odpeljali v bolnišnico, potem pa so me prepustili usodi,« pravi.

PA ŠE TO...

Genetiki znamenitega Karolinškega inštituta v Stockholmu so izdelali snov, ki naj bi, kot so sporočili, varovala organizem pred infarktom. Gre za tako imenovani dobri holesterol, ki ga navadno primanjkuje srčnim bolnikom. Švedski strokovnjaki so napovedali, da bo novo zdravilo v redni prodaji čez pet let.

OGROŽENI BIZONI

Črede kanadskih bizonov, ki žive v zaščitenih območjih narodnih parkov, so varne pred najhujšim sovražnikom — lovci. Lovci so namreč v sto letih pobili nič manj kot 60 milijonov teh živali in jih spravili na rob preživetja. Le hitra akcija in prepoved lova sta rešili divje govedo pred izumrtjem. Toda pojavila se je nova nevarnost. Zdaj jim grozijo, kot zatrjujejo upravljavci naravnih parkov, bolezn, ki jih ponovno potiskajo na rob preživetja.

Prva opozorila o ogroženosti bizonov so prišla iz kanadskega Bizonskega naravnega parka, kjer živi največja skupina kanadskih bizonov na svetu, vsega skupaj kakih 4.200 prsto tavajočih živali. Analize zdravstvenega stanja živali so pokazale vznemirjajočo sliko: za govejo tuberkulozo in brucelozo je obolelo več kot 50 odstotkov vseh živali. Da bi preprečili nadaljnje širjenje bolezn, se pred upravljavce narodnega parka postavlja kot edini izhod množičen poboj okuženih živali.

Ponarejanje za domačo rabo

Ko so detektiv sledili izvoru več sto ponarejenih čekov, s katerimi si je neznan zlikovec prisvojil več deset tisoč dolarjev, jih pot na koncu ni pripeljala do skrivnega laboratorija premetene tolpe ponarejalcev, marveč do navadnega ameriškega doma v Vicksburgu.

V njem niso našli nič posebnega, le običajno računalniško opremo, ki jo je mogoče kupiti v vsaki trgovini z računalniki: osebni računalnik s tiskalnikom in optičnim skenerjem. Na trdem disku pa so odkrili tudi corpus delicti: disk je bil namreč poln digitaliziranih slik čekov, vozniških dovoljenj in drugih dokumentov. Očitno si je računalniško navdahnjeni lastnik stanovanja naredil lepo zalogo dokumentov, s katerimi je potem gojil in si na kriminalen način služil vsakdanji kruh, pravzaprav moramo napisati kar vsakdanjo potico.

Zgled je poučen, saj kaže, kako kriminalno spretno in hitro izkorišča računalniško tehnologijo. V ozadju ponarejanj omenjene vrste je dandanes že povsem vsakdanja tehnologija založništva, ki tudi pri nas ni neznan. Namizno založništvo se je v zadnjem

času še razširilo s poceni računalniki in vse cenejšimi laserskimi tiskalniki, ki omogočajo domačo izdelavo najrazličnejših tiskovin, ki jih ni mogoče hitro ločiti od pravih tiskarskih izdelkov.

Z uporabo optičnega skenerja pa se namizno založništvo zlahka spremeni v ponarejalnico. S skenerjem se gre prek izbranega dokumenta, naprava optično zaznane slike prevede v računalniške kode in v sliko dokumenta na ekranu je nato mogoče z grafičnimi računalniškimi programi po mili volji vnašati spremembe.

Na koncu se spremenjen dokument še stiska z laserskim tiskalnikom in tu je ponarejena diplo-

ma, ček, naročilnica, matični izpis, zdravniški recept za draga ali nadzorovana zdravila, odločba sodišča, osebni dokument, sploh množica dokumentov, ki dandanes spremljajo posameznika in mu seveda tudi odredjajo položaj.

Zoper tovrstno ponarejanje je na voljo dovolj učinkovitih sredstev. Odkar se je računalniško ponarejanje začelo širiti, tiskajo uradne dokumente na posebne papirje, uporabljajo posebne žige, ki jih je mogoče videti samo z določenega zornega kota in so za optični skener nevidni. Vendar pa bo previdnost pri delu z dokumenti in čeki vedno bolj potrebna.

Skrivnostni pogini

Novozelandski strokovnjaki za varstvo narave so se znašli pred žalostnim dejstvom: lahko le beležijo, kako jim tako rekoč pred nosom izumira redka živalska vrsta, narediti pa ne morejo nič. Od lanskega decembra je na polotoku Otago novozelandskega Južnega otoka poginila že tretjina tamkaj živečih pingvinov. Pingvinja skupnost, ki je še lani štela 400 ptic, se bliskovito krči.

Vzroka za nenavadno umiranje teh živali si strokovnjaki ne znajo razložiti, vedo le, da bo z njimi izginila še ena redka živalska vrsta s tega sveta. Ne poginjajo namreč navadni pingvini, marveč rumenooki, Megadyptes antipodum. Te ptice se genetsko ločijo od podobnih pingvinov, ki žive na otokih Auckland in Campbell. Drugače povedano, takih ni nikjer drugje na svetu.

Analize, ki so jih opravili na tkivih poginulih živali, niso pokazale prisotnosti strupov, težkih kovin ali pesticidov in tudi ne okuženosti z virusi ali kakimi drugimi bolezenskimi klicami. Pri nobeni od poginulih ptic niso odkrili prav nikakršnih znamenj bolezn. Tako se tudi ne ve, kako bi ogroženim živalim pomagali. Zaenkrat preučujejo z najodobnejšo elektronsko opremo, kje in s čim se ptice hranijo, prostovoljci pa krmiijo prek sto mladičev, ki so ostali brez svojih staršev.

NEOLIKANI BRITANCI

Britanci bodo morali malo več pozornosti posvetiti svojemu vedenju in oblačenju, če bodo hoteli postati ugledni predstavniki svoje države v novi Evropi. To jim priporoča mesečnik za ženske She. V najnovejši številki je zapisano, da jih imajo drugi člani evropske dvanajsterice za najbolj neotesane in nemarne prebivalce Stare celine. Omenjena revija Britancem priporoča, naj odhajajo zdoma urejeni, naj ne pozabljajo na pozdravljanje in naj po cesti hodijo dostojanstveno.

Drugi Evropejci menijo, da so Britanci neolikani, da se Britanke slabo oblačijo in da v javnosti vpijejo na otroke. »Znani smo po tem, da od doma odhajamo nepočesani, da dva dni zaporedoma nosimo iste čevlje in da mečemo odpadke iz avtomobilov,« dodaja pisec članka v reviji She.

NOVA KATEDRALA

Prvič po revoluciji leta 1789 bodo v Franciji spet gradili katedralo. Zrasla bo v Evryju, 25 kilometrov jugovzhodno od Pariza, v enem od petih novih stanovanjskih naselij, ki so nastala v šestdesetih letih okoli francoskega glavnega mesta. Evry ima 70.000 prebivalcev in v njem je tudi škofski sedež. Temeljni kamen bodo položili jeseni, posvetitev pa naj bi bila predvidoma čez dve leti. Načrte je naredil švicarski arhitekt Mario Botta, nekdanji sodelavec Le Courbusierja in Louisa Kahna.

Ker prebivalci Evryja večinoma niso praktični katoliki,

so se cerkvene oblasti odločile, da bo katedrala sicer monumentalna, vendar ne pozornost zbudajoča. Njen tloris ne bo imel običajne oblike križa.

Zunanost bo bolj podobna okroglemu opečnatemu poslopu, ki bo malo spominjalo na rimski Kolosej. Imela bo obliko prirezanega valja, ki bo na najvišjem mestu visok 31,5 metra, na najnižjem pa 16,5. Zunanji zid in notranji obroč bosta med seboj oddaljena sedem metrov, v ta vmesni prostor pa bodo nastili muzej sakralne umetnosti. Na notranjem dvorišču bo cerkev, v kateri bo prostora za 900

KAJ BO Povedal DNEVNIK?

Več kot dvainsedemdeset let je bil dnevnik zadnje ruske carice Aleksandre skrit in zaplen v moskovskem Muzeju oktobrsko revolucije. Njegov dopovinarji niso mogli pogledati vanj. Šele Gorčabov je v skladu s svojim načelom glasnosti dovolil, da so 10 centimetrov veliko knjigo odprli in jo dali na voljo zahodnim zgodovinarjem.

Na pretresljiv način opisuje carica Aleksandra, po rodu Nemka iz dinastije Hess-Darmstadt, zadnje drago katekinburgu, kamor so bili ševiki pripeljali vso družino: carja Nikolaja II., njegovo ženo Aleksandro, Marijo, Olgo, Tatjano, Anastazijo in sina Aleksandra. Tam so jih 16. julija 1918 postrelili v strahu, da utegnejo predrleti do mesta belogardistične čete. 4. julija je živela carica v dnevniku: »Pobili so nam ves nakit. Lažarji, pestnici so nam pustili dva dni pozneje so nam pustili na edino okno vile, ki so jih lahko odprli, mrežo. Glede na njih je strah, da bi poskušali pobegniti,« je zapisala Aleksandra. 16. julija, na dan, ko so usmrtili vso družino, je imela carica še pesniško izjavo: »Ljubo sonce, se je prikazalo po mrkem jutru...« Tu so bile njene zadnje besede. Tri dni kasneje ni bila več živa.

17. julija 1918 je pisala v Kremelj brzojavka: »Dejavnost je opravljena.« Ta brzojavka je prispela pozneje v ruski princu Orlovu, ki je mnogo let kasneje umrl v izgnanstvu v Franciji. Del njegove zapuščine, med katero so tudi slike kleti hiše v Jekaterinburgu (zdaj Sverdlovsk) s trupi postreljene družine in na robu napisano povelje, da je treba uničiti trupa z žepnimi klistri, bo prišel na dražbo na londonskem Sothebyju. Vse to dokazuje, da je bila Avram Anderson, ki se je v Ameriki dolgo razglašala za carinjo Anastazijo, lažnik.

Schongauerjeva Madona

Martin Schongauer, zgornjerenski slikar in bakrorezec, je bil pred Durerjem najpomembnejši nemški grafik, njegovih tabelnih slik pa se je ohranilo zelo malo. Mala nabožna podoba (17,6 × 11,5 cm) doječe Madone, ki jo kronata angela, je njegova zadnja slika, ki je v zasebni lasti. Pred nedavnim jo je lastnik posodil hessenskemu deželni muzeju v Darmstadtu in s tem obogatil njegovo izbrano zbirko poznogotškega slikarstva. Delo kaže močne vplive nizozemskega slikarstva: tip doječe matere božje, motiv kronanja, perspektivno oblikovan prostor, okenski okvir, skozi katerega se Marija obrača k svetu. Takšne podobe so bile razširjene med nasledniki Rogiera van der Weydena in strokovnjaki domnevajo, da je mala Madona nastala v zgodnjem Schongauerjevem obdobju, po njegovem potovanju na Nizozemsko, približno takrat kot monumentalna Madona v vrtni uti (1473).

NADLEŽNA FOTOGRAFIJA

Če za Noršinci pri Ljutomeru zavijete proti znanemu termalnemu kopališču Banovci, se boste peljali po lepi, sicer ovinkasti cesti, ki v glavnem ni v smeri krajanom naselij, ki so ob njej: Salinci, Kristanci, Grlava in Banovci. Seveda pa so tudi izjeme. Vzemimo na primer naselje Salinci. Vsa pot je skrbno urejena, trava pokošena, tako da so vidne cestne oznake, pa tudi zunanost hiš in dvorišč je primerna za cesto, ki vodi v turistični raj. Le to smetišče, ki je zakrito z visoko travo in grmičevjem, ni v ponos krajanom. Tako je neurejeno, da je celo tabla z napisom kraja obraščena in se komajda vidi. Še dobro, da ni videti svinjarije, ki so jo (kdorkoli že) navozili ob tej cesti.

Foto: D. L.

CECILIJA KOT KIP SVOBODE

Lepa Cecilija, po domače Cilka, je hči znamenitega filmskega zvezdnika Greta Garboja Pecka. Za začetek se je poskusila v Parizu kot luksuzna manekenka slavnega Larocha. Za veliki del njenih zadnjih gala predstavnosti nosila model, ki ga je izdelal krstil za kip svobode. Zaradi no. Sicer pa so čedo Cecilije v Parizu sprejeli z veliko pozornostjo. Če ne bo igrala v filmski vlogi, je lahko tudi rdeča manekenka. Od lakotne bo treba umreti.

V nedeljo, 24. junija 1990, je poteklo 9 let, odkar naj bi se na pobočju hriba Crnica, kaka dva kilometra od župnijske cerkve v Medjugorju (BiH), prikazala Jezusova mati Marija. Videli naj bi jo tedaj 16-letni otroci: Marija Pavlovič, Ivan Dragičević, Mirjana Dragičević, Ivanka Ivanković, 17-letna Vicka Ivanković in 18-letni Jakob Čolo. Čeprav komisija, ki raziskuje trditve o prikazni, še ni izdala mnenja, je mogoče reči, da se je dejansko nekaj zgodilo. In kako se je zgodilo?

NAKLONJEN SPLITSKI ŠKOF

Franciskani pa imajo tudi podporo. Veliko razumevanja ima mreč »sosednji« splitski škof Frane Frančić: »Dvakrat sem bil pri teh vide-njih medugorskih otrok. Z njimi sem se tudi prijateljsko pogovarjal v njihovih domovih. Prepričan sem se, da ne gre za nobeno prevaro, manipulacijo in tudi ne za halucinacije, ampak za resne verske doživljaje, ki pritegujejo množico ljudi. Ti tu vidijo prisotnost božjega Duha, ki govori ne samo Cerкви v Hercegovini, ampak Cerкви celega sveta; podobno kot v Fatimi... Medugorska sporočila potrjujejo ekumenizem drugega vatikanskega koncila in ta nauk postavljajo v prakso na kraju, kjer se srečujejo katoliška in pravoslavna Cerkev z muslimanstvom

Rimokatoličani poznajo osebno spoved. Pred kratkim so uredili množico spovednic.

in marksizmom... Sveti Duh obnavlja svet, posameznike in narode, obnavlja in rešuje posameznike in družbene strukture, vendar v ljubezni in pod okriljem križa...
Prepričan, da se v Medjugorju dogaja nekaj (nad)naravnega, pa je tudi prof. dr. Kurt Knotzinger, učitelj nauka o veri na škofovski gimnaziji v Sachsenbrunu v Avstriji. Bil je pri ekstazi (zanosu) Vické Ivanković. Takole je orisal dogodek:
»Z vidci smo molili v kapelici. Vsak v svojem jeziku. Naenkrat so ti mladi ljudje onemeli in poklekali. Kaj se je takrat dogajalo z njimi, lahko opišem le nepopolno: to je bilo predano poslušanje, darovanje celega telesa. Naenkrat je prešlo radostno presenečenje prek obraza, usta so oblikovala besede, ki jih ni bilo slišati. Svojega pogleda nisem mogel

odvrtni od Vické; nikoli v življenju nisem videl toliko lepote... Ob drugem obisku v Medjugorju sem bil prav tako pri prikazovanju. Naenkrat so vidci prekinili molitev, pogledali so na prostor pred njimi. Posebej sem opazoval Marijo Pavlovič. Njen obraz je dajal vtis globoke zbranosti, delovala je zelo resno, premikanje ust in glave je bilo redko. Imela je široko odprte oči, ki so gledale mirno in zbrano; kot da bi želela povsem vnesti vase stvarnost.«

To pa so ploščice z napisi v več jezikih, tudi slovenskem, ki jih vzamejo s seboj spovedniki.

PROFESOR SE DA KRSTITI

V prid temu, da je v Medjugorju res nekaj (nad)naravnega, so romanja z vseh koncev sveta. Teh je iz dneva v dan več. Pa ne le navadnih ljudi, ampak tudi duhovnov. Po letošnji veliki noči niso redki primeri, ko v večerni romarski maši sodeluje več kot sto duhovnikov, povprečje pa je šestdeset. Povečuje pa se tudi število obhajil: maja lani 99 tisoč, letos v istem mesecu pa kar 140 tisoč, kar je dnevno več kot 4 tisoč. Zasebne maše (tudi zunaj cerkve, recimo na poti na Križevac ali pa na Hribu prikazovanju) so od sedmih zjutraj pa do večera. Čest obiskovalec Medjugorja je tudi že omenjeni splitski škof dr. Frane Frančić, medtem ko mostarski škof Pavel Žanič še ni bil v Medjugorju, saj ima o njem slabo mnenje. 24. junija letos, ko sem tudi sam obiskal Medjugorje, je bil tam tudi (ne)navaden dogodek: krstiti se je dal 48-letni portoriški profesor Julij Tores. Večerno mašo (v več jezikih, tudi slovenskem) je imel rimski škof Pavel Hnilica, pri-

dgal pa je glavni in odgovorni urednik verskega lista Glas koncila Živko Kustič. Obletnica je pritegnila tudi znanega mariologa Renea Lorantana, dobitnika zlatega peresa prijateljstva med Jugoslavijo in Francijo. Videl sem tudi škofo in romarje iz Filipinov.

ČUDEŽNE OZDRAVITVE

Ljudje, ki prihajajo v romarske kraje, pa tako tudi v Medjugorje, prosijo tudi za (čudežne) ozdravitve. Doslej so na tamkajšnjem župnijskem uradu evidentirali čez 500 prijav ozdravitve. Ljudje prihajajo povedat: »Sprejel sem milost, bil sem bolan in po zaslugi molitve in posta sem ozdravel...« Najnovejša čudežna ozdravitev je pri Giovanniju Spandauu iz mesta Sardegne v Italiji. Leta 1970 je zbolela za skleroza multipleks in od tedaj se ni več mogla sama premikati. 5. aprila letošnjega leta je po krajšem srečanju in skupni molitvi z vidko Vicko »odšla« ob pomoči svojih prijateljic na Hrib prikazovanju. Na mestu, kjer se je Marija prvič prikazala otrokom, je naenkrat občutila neko čudno moč, vstala je in se brez pomoči vrnila s Hriba. Prepričana je, da je ozdravela s pomočjo Gospe, zato je slavila Boga in se mu zahvaljevala za veliki dar telesnega ozdravljenja.

Dogajanje v Medjugorju spremlja ves svet. Ne tisti, ki so dogajanje sprejeli kot spodbujanje k molitvi, postu, veri, spreobrnjenju, poti miru... ne oni, ki so v vsem tem videli nevarnost in posledice... niso pričakovali takega razmaha. V raziskovanju Pojava so se vključili tudi strokovnjaki z različnih področij. Preden zapišem o njihovi dognanji, preberimo še izpoved Diane Basile iz kraja Patice v Italiji. Ta naj bi med prvimi ozdravela na čudežen način. Imela je bolezen skleroza multipleks. Leva roka je bila nemožna, drhtela je, na desno oko ni videla. Večkrat je zašla v globoko depresijo. Domači župnik ji je priporočil romanje v Medjugorje. Povedala je:

»Doma mi je povedal, da ne bom smela v medugorsko kape-

Pogled na župnijsko cerkev v Medjugorju, pred katero je nov Marijin kip. Ni jih malo, ki ga po kolenih obidejo.

lo, ko bodo otroci imeli prikazovanje. Bila sem torej (23. maja 1984) pred vhodom. Nekdo je odprl vrata in vstopila sem v zakristijo. Pokleknila sem. Tedaj so prišli vidci. Ko so skupaj padli na kolena, kot da bi bili sunjeni z neko nevidno močjo, sem slišala močan šum. Potem nisem slišala ničesar več; ne molitve ne opazovanja. Spominjala sem se le nepopisnega veselja in videla sem nekatero področnost iz svojega življenja, ki sem jih sicer prej že pozabila. Po prikazovanju sem odšla za vidci. Šla sem zavravno

potem ter se povzpela na Hrib prika-zovanj. Nadaljevanje prihodnje

Krohó.

»Iz česa ga je le stisnil?«

»Iz kuminove juhe zagotovo ne.«

»Kdo je bil?«

»Brigada molči.«

»Hej, ti tam! Kako se pišeš?«

»Stevó Krtáčina.«

»Ti si bil. Prav razločno sem slišal.«

»Gospod narednik, pokorno javljam, jaz nisem bil.«

Narednik se krega, teka sem in tja in se obnaša kot stekel pes.
»Riádo!«

»Brigada: se mora za kazem pognati s ceste in se vreči v jarek. Ne! Hrvat je po nerodnosti legel v vodo in zdaj kolne kor pravoverni Srbín.

»Tisti, ki boste peli, smete nazaj na cesto,« reče narednik čez čas.

Glattstein se vzpne iz jarka in stopi nazaj na cesto.

»Glattstein, izdajalec! Sram vas bodi!«

»Izdajalec, vendar suh.«

Nekaj jetnikov sledi njegovemu izdajalskemu zgledu in se vrne na cesto, čeprav ne poznajo nobene madžarske pesmi. Počasí tudi najbolj trdovratni priidejo iz jarka. Narednik jih ne bo več gnjavil, četudi ne bodo peli. Zadostovalo bo, če bodo brundali ali zaradi lepšega samo odpirali usta.

Ko so zopet vsi na cesti in strnejo vrste, zapoje Glattstein iz polnih pljuč:

Huzzd rá, cigány! Hadd szakadjon a húzod!

Ugyis tudom, hogy nem sokáig húzod,

májd húzza a Horty Miklós rezes bandája,

en meg csak úgy menetelek utána.

Pesem je prepeval že v prvi svetovni vojni, ko mu je bilo komaj dvajset let, samo da takrat ni pel o Miklosu Horthyju, marveč o cesarju Francu Jožefu. Že takrat so pri honvedih občudovali njegov lepi bariton častniki in vojaki.

Narednik, ki mu pomaga, nima slabega glasu, toda v primeri z njim je kot vran. Zato kmalu utihne. Glattstein poje sam in do konca.

»Živijo Glattstein! Odlično! Zares odlično!« zaploskajo jetniki.

Narednik je zadovoljen. Vsaj napol je obveljala njegova.

»Če ne znate madžarskih pesmi, pa zapojte četniško!« jim naroči.

»Vendar si zapomnite, da boste v najkrajšem času peli samo madžarsko!«

»Ker nas ima za četnike, pa mu zapojmo o Petrovi gardi.«

predlaga organist Tuš in stopi na čelo brigade.

»Pesem! Tri! Štiri!«

Zdaj pojejo prav vsi. Tudi tisti, ki nimajo poslušar. Iz golega upora. Tenorji spredaj, basi zadaj, tisti brez poslušar vmes. Nad vsemi plava mogočni Glattsteinov bariton.

Marširala, marširala kralja Petra garda.

Korak ide za korakom, a ja junak za junakom.

Boj se bije, bije, zastava se vije,

za slobodu svi u boj!

Zdaj je vsa vas pokonci. Ljudje so na vratih, pri lesah, na podstenu in v oknih. Celo na podstrešju gledata hlapec in dekla tesno objeta skozi lino, ki jo obliava veselo jutranje sonce. In nekje zadaj na dvorišču je porinila krava svojo rogato glavo skozi okno in glasno zamukala:

»Muuuu! Muuuuu!«

Pripeli in prikoralaki so do izredno dolge in kot panonska nižina nizke zgradbe. Na strehi je velikanski dimnik, na njem mogočno gnezdo, pri gnezdu štorčija, ki stoji na eni nogi, vrti svojo učeno glavo in s filozofsko radovednostjo ogleduje brigade. Nad edinim vdomom sta dva napisa, bolj obledeli Olvaso kor, manj obledeli Levente othon. Poslojse se na spodnjem koncu podajšnje v gostilno.

»Ni vrag, gostilno bomo imeli kar pod nosom!«

Nasujejo se v veliko dvorano z gledališkim odrom. Prostor je nasmeten, kot da bi ga pravkar zapustili cigani. Na tleh je zmečkana stama in papir, šipe v oknih so tako umazane, da človek ne ve, če je zunaj dan ali noč, stene sive in popackane.

»Odprli so okna in prezračili prostor. Ribajo tla, umivajo okna in stene. Dva jetnika odstranjujeta pajčevino s stropa. Glattstein jih gleda z rokami v hlačnih žepih.«

»Gospodarjev imamo že dovolj. Kaj če bi tudi vi prijeli za delo,« mu rečejo. Vojak mu stisne vedro v roko in ga pošlje po vodo.

Vodnjak je na drugem koncu prostranega dvorišča, komaj minuto v stran, vendar hodi pol ure. Vodo nese, kot da bi imel zlomljeno hrbtnico in je več kot polovico razlije. Vendar se pri opravlilu obnaša tako naravno, da njegove lenobe nihče ne opazi.

Pozneje mora iti s tremi Hrvati in zdvema vojakoma k bližnjemu kmetu po svežo slamo. Kmet jim posodi voz, konja pa ne mara dati. Zato so Hrvati za konje, on pa za kočijaža, ki se je obesil zadaj na voz in se pusti vleči.

Slamo nasteljejo vzdolž obeh sten in na odru. Po kratkem udarjanju odločijo, da bo na odru mladina.

FRANK F. BUKVIČ

התורה
כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הוממה,
ולפאתי מורה קדימה
עון לציון צופיה.

HATIKVAH

15

»Vsi na dvorišče! V vrsto zbori!« prihiti narednik.

Ujetnikov je sto trideset. Narednik jih trikrat prešteje, preden se prepriča, da jih je zares sto trideset.

Opoldan korakajo s kositrnimi skledami skozi vas na kosilo. Sklede jih točejo po bokih, udarjajo druga ob drugo in ropotajo, da se sliši, kot če bi gnali živino na pašo.

Sredi dvorišča, na zahodnem koncu vasi, jih pričakuje dva rdečelična kuharja z dvema svinjskima kotlom golaža. Bik, iz kate-rega sta skuhala golaž, je bil očitno stoletnik, ko so ga zaklali.

Ko pri vodnjaku in do gležnjem v blatu umijejo sklede in žlice, se vrnejo v »čitalnico«. Narednik razdeli mednje trakove, ki si jih morajo pripeti na desni rokav. Slovenci in Hrvati dobijo trakove madžarske zastave, Judje pa rumene trakove in Davidovo zvezdo. Glattsteinu so dali zastavo. Jetniki se drug drugemu nasmihaajo. Izdal ga ni nihče.

Glattstein se seznanja z Bakaričem, odvetniku iz Čakovca. Bakarič ni kot on doma samo z eno nogo, temveč z obema. Zanj je vojna dejansko končana, Rusi nekje tostran Karpatov, zavezniki tik pred izkrcanjem v Francijo, kar Glattsteinu navdve rad sliši.

Bolj koristno zanj je zblizanje z dr. Rosenbergom, ki bo baje brigadni zdravnik. Ko sliši, kdo in kaj bo dr. Rosenberg, se mu

predstavi, mu ponudi viržinko, ki mu jo z globokim prikonom pri-ge.

Popoldan pride od nekad poveljnik z rumeni brki, v žolti univ-
mi in z velikim pozlačnim odlikovanjem na prsih.

Narednik skliče zbor.

Poveljnik stopi na prazen, narobe obrnjen zaboj in spregovori z visokim, donečim glasom o časti, ki je doletela brigado, ker niso

jetniki, temveč vojaki, ki smejo služiti pri honvedih. Zaenkrat še ne

s puško, temveč z lopato, toda lopata je za zmago prav tako odlo-
čilna kot puška. In ko si pridobijo zaupanje svojih predstojnikov,

bodo dobili tudi puške in uniforme in smeli odrediti na vzhodno fron-
to, kjer bodo v mrzlih ruskih stelah z ramo ob rami z nemškimi vo-
variši branili milo domovino. Lepa priložnost, da v bitkah izkažejo

svojo hvaležnost anyaoarsžagu, ki jih je kot dobra mati sprejela na-
zaj v varno okrilje svetoštetanske krone, in z lastno krvjo zapolnjajo

svojo prisego.

Poveljnik okrepi svoj glas in reče:

»Največji dokaz, da vam pri honvedih ne bo nič manjkalo je

naša vojaška hrana, ki ni samookusna, ampak tudi izdatna. Pri nas

ne boste jedli samo zelja in repe, ampak tudi kurjo juho in goveje

mesto. Golaža, kakršnega ste jedli opoldan, vam niti vaše žene in

matere ne znajo skuhati.«

»To je res, gospod polkovnik!«

»Pa še cigarete boste dobili za nameček. Da ostane med nami

tudi vnaprej dobra volja neskaljena, vam dovolim pisati doma svoj

cem. Z doma smete sprejemati pošiljke s hrano in denar, in če bo-
ste pokazali, da ste vredni mojega zaupanja, boste za božič sme-

sprejeti obisk.«

»Kaj? Do božiča bomo tukaj? Je znorel ali kaj?«

»Vsi tisti pa, ki boste izkoristili mojo velikodušnost in svobodo

ki vam jo bomo dali v brigadi, in pobegnili, boste kmalu raznovani s

smrtjo še istega dne, ko vas ujamemo. Da vas bomo ujeli, to si lah-

ko zapišete za ušesa. Ne boste obešeni, temveč ustreljeni z veselo

vojaškimi častmi — spet dokaz, da vam gre naša oblani zares na

roko.«

Po končanem poveljnikovem govoru so morali pred madžar-

ske zastavo prisesti zvestobo ogrski svetoštetanski kroni in Honryju

Miklosu. Na koncu so morali zapeti državno himno. Pel je samo

Glattstein, ki so ga spremljali podčastniki in vojniki-stražari.

Zvečer imajo prsto, da se spočijejo in napišejo svojemu pri-

sma. Nekateri izkoristijo priložnost in odidejo v gostilno. Ko Glatt-

stein vidi, da je tudi narednik zavil v gostilno, stopi za njim, narudi

dva velika brizganca in prisede k njegovi mizi.

Narednik ni nič več zadirčen, kot je bil zjutraj. Brizganec ga je

tako omehčal, da so se mu usta raztegnila do uhljev.

Glattstein se predstavi. Narednik ga pohvali, kako tepo govori

madžarsko. Še bolj pa mu je všeč njegov bariton in dejstvo, da je vs-
zna vse mogoče madžarske pesmi. Glattstein mu pove, da je vs-
vse svoje življenje zavečen Madžar in da se je boril za svojo madž-

žarsko domovino že kot mladenič v prvi svetovni vojni.

»Jaz vas od nekad poznam, gospod narednik! Da niste bili so-

čajo v Murinu, ko ste nas pred dvema letoma osvobodili izpod avst-

škeg jarma?«

»Nisem bil tam.«

»Bog ve, kje sem vas videl. Vaš obraz mi je tako znan.«

»Vse je možno. Svet je majhen. Jaz veliko potujem, vi se ven-

jetno tudi. Sva se pač kje srečala,« reče narednik in se predstavi. To

Miskolca je, rezervist, v civilu prekupčevalec s perunimo in s jajci.

»Torej oba trgovca in po vsej verjetnosti tudi isti h naslov in

nagnjeni.« meni Glattstein.

(nadaljevanje prihodnje)

Hokej na travi

SKRB ZA NARAŠČAJ

Zaradi hokeja na travi Slovenije, ki ima sedež v Murski Soboti, namenja posebno skrb vzgoji mladih tekmovalcev. Tako so letos namenili veliko pozornosti vzgoji in kakovostni pripravi mlajših kategorij, zlasti pionirjev in kadetov. V ta namen je bilo pripravljeno veliko raznih turnirjev, kjer so tekmovali mladi hokejisti. V Murski Soboti je bil tudi organiziran hokejski tabor, v katerem so se na enotedenskih pripravah zbrali najobetavnejši mladi igralci iz hokejskih središč: Lipovci, Puconci in Radgona. Priprave je vodil izkušeni profesionalni trener mladih kategorij iz Zagreba — Indijec Ratana. Dnevno je vadilo po 25 pionirjev in kadetov in priprave so lepo uspeli. Odločili so se, da bodo jeseni s kadetsko ekipo sodelovali v hrvaški ligi, če bodo ugodne razmere in če bo tekmovanje organizirano tako, da bodo v enem gostovanju odigrali po dve tekmici. Na ta način bi namreč v Sloveniji in Pomurju obdržali stik s kakovostjo hokeja na travi. Vrhunec letošnjih številnih tekmovalnih pionirjev je bilo republiško prvenstvo, ki ga je osvojila ekipa ŠSD Kremen iz Puconec.

Glavni konkurenci je letos potekalo tekmovanje v republiški ligi v dveh kakovostnih skupinah. V prvi je zmagala ABC Pomurka iz Murske Sobotice pred Lipovci II in Mariborom. Omeniti velja tudi nastop ABC Pomurke na mednarodnem tekmovalnem turnirju v Gradcu v Avstriji. Tudi v prihodnje bodo organizirali tekmovanje v republiški ligi, in pa bo predvidoma štela šest članov. Tekmovalni višjih kategorij razredov se bodo slovenski hokejisti udeležili le, če bodo potekala v medrepubliški oziroma deljeni zvezni ligi. Sicer pa letošnja tekmovalna sezona slovenski in pomurski hokejisti ocenjujejo zelo uspešno, in da se bodo vlaganja v mladi rod, ki imajo v tem trenutku prednost, obrestovala.

L. Zelko

početnice so. Mladi jih različno preživljajo. Nekateri niso zadovoljni samo s plavanjem in namakanjem v bazenu, ampak tudi poprimajo za veslo in se podajo s kajaki po valovih Mura.

Foto: bbp

RAMIZNI TENIS

Radgona komaj ostala v ligi

Letošnja sezona v A republiški ligi za Radgončane ni bila uspešna. Komaj obdržali v ligi in vse do zadnjega kola niso vedeli, ali bodo uspeli. To za lanske zmagovalce v republiški ligi ni bilo presenetljivo, vendar je potrebno upoštevati, da je prišlo do precejšnje izmenjave pri igralnem kadru. Kljub temu pa bi igralci morali doseči ne bi smeli priti v položaj, da igrajo za golo preživetje, kar je precej težko. Radgona je v zadnjih letih dokaj kakovostna, tako da tudi v letošnji sezoni ni bil nekdanji dober mladinci, danes brez dovolj treninga v ligi. Druga ekipa Sobočanov, v kateri naj bi se kar nekaj igralcev iz Radgončane, je popolnoma zadovoljila in je po napovedi jesenskega prvega na koncu pristala na drugem mestu.

Najuspešnejši ekipi Sobotice je bil Ori z rezultatom 32:7 in je bil prva ekipa v ligi, kar pa je za dve mesti slabše kot lani in prav zanj velja, da zaradi njej ni bilo potrebnih nepotrebnih porazov v republiški ligi strogo vodstvo ni zapalo več igranja v ekipi druge zvezne lige. Tudi ekipa Kusa, ki je pričakovala v ligi več in si je nabral vse preveč porazov, je zaradi lahkomiselnosti, saj je pri kakovosti napravil velik korak naprej in je bil z rezultatom 38:16 sedmi igralec v ligi, kar je za ekipi boljše kot v lanski sezoni. Benkovič je igral le v prvem delu sezone, saj se ni uspel uvrstiti v ekipo druge zvezne lige in je dosegel rezultat 16:23. Sicer pa je prvič igral v republiški ligi, je z rezultatom 16:23 dosegel rezultat 25:29 in je dosegel rezultat 2:7, pa je samo pomagal ekipi. Priprave na novo sezono Radgončani ne bodo prišli v položaj kot v prejšnji sezoni, ki je prvič igral v republiški ligi, je z rezultatom 16:23 dosegel rezultat 25:29 in je dosegel rezultat 2:7, pa je samo pomagal ekipi. Priprave na novo sezono Radgončani ne bodo prišli v položaj kot v prejšnji sezoni, ki je prvič igral v republiški ligi, je z rezultatom 16:23 dosegel rezultat 25:29 in je dosegel rezultat 2:7, pa je samo pomagal ekipi.

M. U.

MALI NOGOMET

Za pokal Radenske noči

Malonogometni turnirji se kljub počitnicam vrstijo kot po tekmovalni sezoni. V Radencih se je za pokal Radenske noči pomerilo 20 ekip. Zmagala je ekipa FLOK TIM iz Černelavec, pred Slovanom iz Radenc, Milana iz NORTON klubom s Pušče. Za igralca turnirja so bili: Serkezija I, najboljši golman je bil Franc Dani, najboljši igralec pa je dosegel Milan Serkezija II.

Državno prvenstvo v jadralnem letenju

Na državnem prvenstvu v jadralnem letenju, ki je bilo tokrat izredno izenačeno, je zmagal Ptujčan Igor Kolarič. Tekmovalca, ki je bilo v Subotici, sta se udeležila tudi člana Aerokluba Murska Sobota Janez Kramberger (20. mesto) in Uroš Kolarič (26.). Kolarič je imel pri enem od letov težave, tako da je moral pristati na romunskem ozemlju. Predzadnji dan 35. prvenstva Jugoslavije pa je prišlo tudi do tragične nesreče. Iz za zdaj še neznanih vzrokov je odpadlo krilo na letalu 40-letnega Josipa Tumbasa. V letalu, ki se je zrušilo blizu letališča, je pilot izgubil življenje.

I. REPUBLIŠKA LIGA V STRELJANJU Z MK PUŠKO

Noršince tokrat nekoliko slabši

Četrto kolo tekmovalja v I. republiški ligi v streljanju z malokalibrsko puško je bilo v Celju. Ekipa Noršince je z 693 krogi zasedla 7. mesto (Stefan Balaško 241, Janez Horvat 235 in Karel Turner 217 krogov). Za osvojenost mesta so dobili devet točk in so sedaj s 43 zbranimi točkami skupno na 3. mestu republiške lige (za Kamnikom in Postojno).

K. T.

— KOLESARSTVO —

Več dobrih uvrstitev

V Voitsbergu pri Gradcu so pripravili kolesarsko dirko, na kateri so sodelovali tudi mladi tekmovalci KK POMURJE Beltinci. Najbolje se je odrezal Šoš, ki je bil pri mlajših mladincih četrti. Daniel Dervarič je zasedel 26. mesto, Hajdinjak pa je moral zaradi okvare kolesa odstopiti.

Nastopili so tudi pionirji. Beltinčani pa so zasedli naslednja mesta: Dervarič 12., Alač 15. in Branko Dervarič 19.

— ŠPORTNI RIBOLOV — DRŽAVNO PRVENSTVO

Danilo Hladen šesti

V Vukovarju je potekalo 36. državno prvenstvo v športnem ribolovu in castingu. Sodelovale so moške in ženske ekipe iz vseh republik in pokrajin.

V športnem ribolovu je pri članih zmagala Srbija pred Slovenijo in Hrvaško. Med posamezniki se je najbolje odrezal Predrag Kristić iz Srbije, najboljši slovenski ribič pa je bil Danilo Hladen iz Radenec. Z osvojenim šestim mestom bo kot rezerva sodeloval na svetovnem prvenstvu, ki bo v začetku septembra v Mariboru.

— NOGOMET —

Zmagalo Turnišče

NK Gančani je pripravil nogometni turnir za memorial Jožeka Maučeca in Jožeka Žižka. Sodelovala so štiri moštva. Po pričakovanju je zmagal novi član območne nogometne lige Turnišče. Rezultati — Turnišče:Gančani 3:0, Ižakovci:Renkovi 2:1, Renkovi:Gančani 4:2 in Turnišče:Ižakovci 3:2. Vrstni red: 1. Turnišče, 2. Ižakovci, 3. Renkovi, 4. Gančani.

Nogometiši Beltinke iz Beltincev — člani območne slovenske lige vzhod. Stojijo od leve: Balantič (teh. vodja), Skaper, Černjavič, Baša, Jančar, Mertik, Hartman, Donko, I. Maučec (trener), S. Maučec (maser). Cepijo: Virag (tajnik), Markovič, Zver, Vörös, A. Jona, Radikovič, Celec, R. Jona.

Foto: F. Maučec

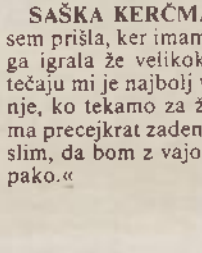
Lopar v roko pa gremo

Tenis se vse pogosteje pojavlja tudi v pokrajini ob Muri. Morebiti je to le modna muha, toda zanimanje ljudi vseh starosti zanj je izredno veliko. Za vse, ki se želijo naučiti pravilno igrati in jim ni vseeno, kako bodo žogico spravili čez mrežo, so teniški klubi v poletnem času pripravili kopico teniških tečajev. V Murski Soboti so z začetnimi in nadaljevalnimi tečaji začeli že sredi maja, do zdaj pa se je izmenjalo okoli 120 ljudi. Med tečajniki je v počitnicah največ otrok, najmlajši so stari 6 let. Vsak tečaj traja 16 ur, v skupini pa je po 8 do 10 igralcev. Voditelji prihajajo v glavnem iz vrst študentov in dijakov, ki imajo poleg veselja do tenisa še ustrezno tovrstno znanje.

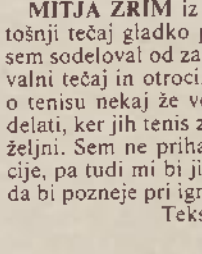
GORAZD KIKEC: iz MS: »Tečaj obiskujem, ker bi se rad dobro naučil igrati tenis. Ker ga malo že znam, sem se vpisal v nadaljevalni tečaj, saj bi rad zlasti zmagoval, ko bom igral s prijatelji ali na turnirjih. Na tečaju najraje igram z boljšimi, ker se tako več naučim. Največ težav imam z bekhendom, ker je težak udarec.«

SAŠKA KERČMAR iz MS: »Na tečaj sem prišla, ker imam rada tenis. Sicer sem ga igrala že velikokrat s prijateljico. Na tečaju mi je najbolj všeč medsebojno igranje, ko tekamo za žogico, serviram. Sama precejkrat zadnem mrežo, vendar mi slim, da bom z vajo odpravila tudi to napako.«

DASA GORČA iz MS: »Meni so všeč vsi naši vaditelji, ker se trudijo, da bi nas čim več naučili. Tenis nista le lopar in žogica. To je prijetna zabava in rekreacija. Včasih igram z ockom ali s prijateljicami. Najprej sem obiskovala začetni tečaj, kjer sem se naučila osnovne udarce, ki jih v nadaljevalnem tečaju le še ponavljamo in utrjujemo. Rada bi še nadaljevala učenje tenisa, zato se bom še vpisala na tečaj.«

MITJA ZRIM iz MS — vaditelj: »Letošnji tečaj gladko poteka, čeprav jaz nisem sodeloval od začetka. Vodim nadaljevalni tečaj in otroci, s katerimi delam, so o tenisu nekaj že vedeli. Z njimi je lepo delati, ker jih tenis zelo zanima in so ukaželjni. Sem ne prihajajo le zaradi rekreacije, pa tudi mi bi jih radi čimveč naučili, da bi pozneje pri igranju še bolj uživali.«
Tekst in foto: Lidija Kosi

BISTRA OSVEŽUJOČA VODA IZ FILTRA LIBELA KRISTAL

popoln sistem filtriranja v enem samem vrču. Novo na našem tržišču.

LIBELA CELJE

tel. (063) 32-624

Iskanje izgubljenega morja

Smo ljudje Panonskega morja. Morje je izginito, ljudje so ostali in nastale so meje.

Ne, morje ni izginito! Peljite se nekaj sto kilometrov proti vzhodu ali severu, pa boste našli ogromne vodne površine, podobne mor-skim. Blatno jezero na Madžarskem in Nežidersko v Avstriji sta menda največja ostanka Panonskega morja. Pokrajini, ki ju obkrožata, sta si tako podobni, da bi lahko pomislili: saj to je ena dežela! Voda, nekdanje morje, je prav tako enaka — skoraj brez globine, topla, blatna, polna flore in favne. Toda dolga tisočletja različnega razvoja so naredila svoje. Prej bi lahko trdili, da so največje razlike povzročile spremembe v tem stoletju, kajti prej sta bili pokrajini ob jezerih tesne povezani.

Zdaj nas na različne dežele spominjajo ceste, napisi, različne

površine polj, znamke avtomobilov in končno jezik (čeprav lahko ob Blatnem jezeru najpogosteje slišite nemški jezik, ob Nežiderskem pa se precej domačinov pogovarja v madžarskem jeziku).

Največji panonski jezera sta danes med najbolj priljubljenimi počitniškimi cilji. Madžari potujejo k svojemu Blatnemu jezeru kot k domačemu ognjišču. Dunajčani pa ob koncu tedna najraje odbrzijo s svojimi konjički k Nežiderskem jezeru.

Naj je ta blatna voda podobna morju ali jezeru, saj je vseeno, ljudje ob njej in v njej uživajo.

V naslednjih štirih številkih našega tednika boste spoznali obe jezera, poleg tega pa še znani zdravilišči Heviz na Madžarskem in Bad Tatzmannsdorf v Avstriji, kakor sta jih spoznali in doživeli Sil-va Eöry in Bernarda B. Peček.

TUDI LJUDJE SO ... MORJE

Saj to morje sploh ni daleč. Od dolgovaškega prehoda le uro vožnje. Ko sediš za volanom, nimaš preveč časa za ogledovanje, pa vendarle, pokrajina z bolj položnimi griči in red- dek promet delujeta pomirjačoče. Hiše v redkih naseljenih krajih so si precej podobne, enonadstropne, širokokotne s prav takšnimi strehami. In potem se po 70 kilometrih nenadoma vse spremeni, promet je zgoščen in na tabli piše Keszthely.

V vetrovnem vremenu je bila obala Blatnega jezera bolj prazna. Samevalo je kopalnišče v daljavi, jadra so bila zvitá, opogumili so se samo ribiči.

Prva pot vodi do morja. Za Madžare je skoraj 600 km² velika vodna površina res kar malo morje. Ostanek nekdanjega Panonskega morja se je začel oblikovati nekje daleč v pleistocenski dobi.

In danes? Zjutraj je doma še kazalo, da bo dan lep, toda kot že tolikokrat to poletje jo je vreme zagodilo. Na obali srečaš le malo ljudi, pa še ti ne pomišljajo na kakšno plavanje, saj je hladno in veter pihlja kot kakšna prava morská burja. Tudi blagajničarka ob kopalnišču, ki stoji ob dveh starih, a obnovljenih hotelih Balaton in Hullam, nima nobenega dela. Tudi v pristanišču ni videti polnikov. Sicer pa je prva ladja proti Balatonföldvarju odpeljala že ob osmih, toda vsi, ki bodo želeli na drugo stran, bodo to lahko storili še vse tja do 17.40, ko bo odpeljala zadnja od ostalih štirih ladjic.

Veter je pošteno razburkal to morje. Sploh nimaš občutka, da je jezero v povprečju globoko od 3 do 4 metre. Na levo in desno je vidna obala, toda če se zazreš v

ci, predvsem Nemci in Avstriji. Za dan bivanja v hotelu s tremi zvezdicami je potrebno odšteti 2 do 3 tisoč forintov. V turistični pisarni pravijo, da je letos nekoliko manj turistov, tako v hotelih kot zasebnih sobah in kampih. Kaj bi bilo krivo? Nekaj vreme, nekaj politika in mogoče še kaj drugega. Zakaj vreme, si lahko mislite, in zakaj politika? Blatno jezero je bilo vrsto let zbirališče oziroma »srečališče« Nemcev iz obeh Nemčij. Zdaj ni več potrebe, da bi se sorodniki in prijatelji, ki jih je še pred kratkim ločeval berlinski zid, srečevali na nevtralnih tleh.

Zdaj lahko nemoteno potujejo drug k drugemu, kmalu bodo enotna država.

Veter torej ne dovolj kopalcem na plan. Pa pravijo, da je Blatno jezero zelo primerno za namakanje, saj se poleti njegova temperatura lahko dvigne do 27 stopinj Celzija. Rahel vetrič, ki ponavadi pihlja, je primeren za deskanje na vodi, pa tudi za jadrnanje. Vodni športi so tudi na razstavišču pred

Če vam to ne bo dovolj, si lahko ogledate panoramo Blatnega jezera iz helikopterja. Za ta užitek boste odšteli 1500 forintov.

Keszthely je turistično mesto. In za razvoj tega turizma ne skrbi le jezero, ampak ves kraj s 24 000 prebivalci. Včasih so rekli, da je to tudi glavno mesto Balatona. Tu so tudi številni zgodovinski spomeniki in muzeji. Skupaj s Hevizom (o njem enkrat prihodnjic) je mesto turistično središče zalske županije.

Pot nas vodi nazaj proti centru. Cesta, speljana v hrib, te pripelje do dvorca, ki stoji sredi parka. Zgradila ga je družina Festetics, ki je v 18. stoletju prišla v te kraje. György Festetics je bil tisti, ki je mesto spremenil v kulturni center, hkrati pa je bil ustanovitelj prve kmetijske šole v Evropi, imenovane Georgikon. (Še zdaj je Kmetijska fakulteta zelo uveljavljena.)

Kaj so zanimivosti tega baročnega dvorca? Najbolj močan vtis vzbuja knjižnica Helikon s svojimi knjigami, med katerimi je veliko redkosti. Bogata je predvsem zbirka razsveteljencev (Vol-

V središču mesta je bila prava gneča. Kot da so se vsi turisti nagnetli na glavno ulico. Tu so slikarji, ki vam v nekaj minutah naredijo portret, tam sedi fant s kitaro, ki poje; nekaj korakov naprej pa dva fantalina prodajata balone za 20 forintov. Tudi pivnice in restavracije, ki imajo največkrat nemška (pivska) imena, so polne, cene pa takšne, kot se za turistično mesto spodobi, nekoliko višje kot v neturističnih delih Madžarske.

Veliko je tudi spomenikov in spominskih plošč. Blizu stare gotiske cerkve, zgrajene leta 1386, je skoraj nov spominski napis, posvečen padlim leta 1956.

Na eni od stavb lahko preberete, da je v njej tega in tega leta prenočeval znani literat Mihály Vitez Csokonai. Še z nečim se pohvalijo v Keszthelyu. Tu je bila rojena Julia Szendrei, žena največjega med največjimi, pesnika Sandorja Petöfija.

Dan se nagiba v drugo polovico. Veter pojenjuje in sonce je začelo pripekati. Tudi turisti se bodo najbrž zdaj podali proti jezeru. Nas pa pot vodi naprej.

Dvorec Festeticsev je bil zgrajen v 18. stoletju. V njem je muzej, pa tudi zelo zanimiva knjižnica Helikon, ki skriva veliko starih, redkih knjig.

taire, Rousseau, Descartes), veliko je tudi znanstvenih del. Dvorec ima tudi glasbeno dvorano, v kateri se vrste predvsem nastopi v poletnih dneh.

Morje je izginito, ostalo je jezero in ostali so ljudje. Tudi oni so morje.

Silva Eöry

TOČA NAREDILA VELIKO ŠKODE

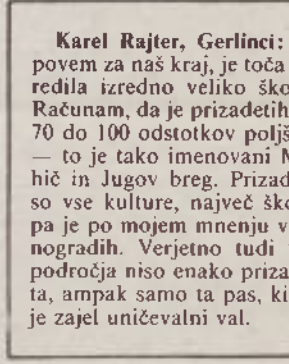
Prejšnji teden je nad Pomurjem spet divjalo hudo neurje s točo. Najbolj prizadete so bile vasi na severozahodu Goričkega, predvsem Gerlinci, gornji del Fikšinci in Večeslavci. Poleg tega je toča klestila tudi v Bar-kovcih, Veržeju, radgonskih gorinah in delu lendavske občine. Kot oreh debela toča je hudo oklestila vinograde, koruzo, še nepožeto pšenico, povrtnine ... Močan dež z vetrom pa je izruval tudi nekaj drevja in poškodoval nekatere vaške ceste. Pridelek je uničen tudi do 80 odstotkov, škodo pa še ugotavljajo.

Med hulum neurjem je strola zanetila tudi pet večjih požarov: v Domajncih, Lipovcih, Gornjih Petrovcih, Gančanih in v Stari-Novi vasi.

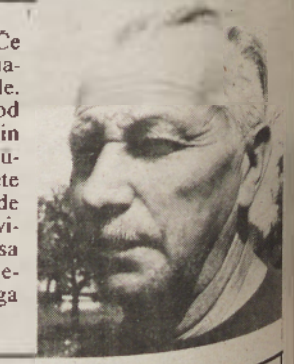
Metka Lajnšček
Foto: N. Jutarnji

Viljem Nemeč, Fikšinci: Letos nas je žal, tako kot pred tremi leti, spet prizadelo hudo neurje s točo. Opazni je precejšnjo škodo, kajti predvsem koruzo in vinograde so zelo poškodovani. Tudi tisti, ki še niso poželi, so zdaj zelo oškodovani, ker je bila pšenica zrela in tik pred žetvijo. Mi smo na srečo že poželi. Poleg tega pa je naredil precej škode tudi veter.

Karel Rajter, Gerlinci: Če povem za naš kraj, je toča naredila izredno veliko škodo. Računam, da je prizadetih od 70 do 100 odstotkov poljščin — to je tako imenovani Muhič in Jugov breg. Prizadete so vse kulture, največ škode pa je po mojem mnenju v vinogradih. Verjetno tudi vsa področja niso enako prizadeta, ampak samo ta pas, ki ga je zajel uničevalni val.

Ida Vidonja, Fikšinci: Nam je toča kar precej potokila koruzo, buče, peso, sveže pa je naredil tudi močan veter. Ves vrt je zelo oklesten: kurmare, zelje, solata, paradiznik ... Tako da letos ne bomo kaj dosti jedli s svojega vrta. Še zdaj imam pred očmi to neurje, zrna toče so bila debela kot orehi.

Franc Mencigar, Fikšinci: Meni je toča najbolj oklestila vinograd, da me kar pri srcu stisne, ko ga pogledam. Dobro, da smo imeli pšenico na drugem koncu, tako da ni preveč potolčena. To se je ponovilo po treh letih, kajti tudi leta 1987 je bila taka ujma, čeprav se mi zdi, da letos ni bilo tako močnega vetra. Kljub temu je veter izruval nekaj dreves, močan dež pa je poškodoval nekatere poljske ceste.

Zaradi vremena, ki ni dovoljevalo kopanja, je bilo veliko turistov v središču mesta. Njihov sprehod je popestril mladenič, ki je pol in igral na kitaro.

Ljutomer

Drugačen prleški sejem

Ko je leta 1905 dr. Karol Grossman posnel prvi amaterski film v Jugoslaviji, je na filmski trak zabeležil sejem — dejavnost, ki je za Ljutomer v tistih časih pomenila pomembno gospodarsko vejo. Vse do pred vojne so se ti sejmi ohranili, mednjo in po njej pa zamrli, dokler ni turistično društvo Ljutomer pred leti sejma ponovno obudilo. Letos bo že šesti po vrsti in na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali, predstavili nekatere novosti. Kot smo že rekli, je bilo sejmarjenje predvsem gospodarska dejavnost, zato so sklenili, da bo tudi odslej sejem bolj komercialne narave, vendar pa ne bo izgubil tudi tiste tako zanimive turistične privlačnosti. Šesti Sejem po celen Lotmerki bo letos v soboto, 11. avgusta. Že prenos z nedelje na soboto je pomembna odločitev, saj so trgovine in vse drugo prav v soboto med bolj obiskanimi. Organizator je sklenil, da bo letos čisto zares poskrbel, da bo manjvredno sejemsko blago (predvsem kič) na obrobju, torej na tržnici ali kje drugje, najlepša sejemska mesta za stojnice, v središču Glavnega trga, pa bodo dobili prodajalci izvirnih domačih izdelkov.

Tudi za letos pripravljajo obilo kulturnega in zabavnega programa, tako da bo za vsakega nekaj.

D. L.

daljavo, ni konca vodne površine. 78 kilometrov je do drugega konca. Ladje, jadrnice in druga plovila, ki se vračajo v luko, pa vodi signalna luč, pravi mali svetilnik, ki stoji na vrhu osemnadstropnega novejšega hotela Helikon (zgrajen leta 1971). V 240 sobah, ki so na voljo gostom, so povečini tuj-

hotelom Balaton, kjer si lahko ogledate, kaj vam ponujajo na sejmu opreme za letovanje, za vodni šport in turizem. Če se boste kaj mudili na tem koncu Madžarske — sejem je odprt do 12. avgusta. Tudi z jadrnico vas bodo popeljali na izlet (pet ljudi bo za uro vožnje odštelo 250 forintov).

PARK MURSKA SOBOTA... KDO? KAJ? KJE?

PRODAJA POHIŠTVA IN GRADBENEGA MATERIALA... POKIŠTVO za opremo dnevnih sob, kuhinj, jedilnic, predsob

ZASTAVO 128, letnik 1987, ugodno prodam... ZASTAVO 101, registrirano do maja 1991, prodam za 10.000,00 din.

V TRENUTKIH ŽALOSTI

SPOŠTOVANI SVOJCI... Ob izgubi vaših najdražjih vam pomagamo pri nakupu pogrebni stvari in prevozih pokojnikov.

GRADITELJI POZORI!

Izdelujem stropne nosilce vseh velikosti, zelo ugodne cene, dobava takoj. Večjo količino dostavimo na dom brezplačno.

ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam... ZASTAVO 101, registrirano do 20. 10., karambolirano, prodam. Kuštanovi 50, M-79

ŽIVALI

PSE DOBERMANE, z rodovnikom, stare šest tednov, odličnih staršev, oče odlično ocenjen... 6 x CACIB, 1 x R CACIB

GOSTILNA ŽELEZEN, Bezovec, vabi 11. in 12. avgusta na domače koline

KRAVO, brejo 9 mesecev, staro 3 leta, prodam. Prosečka vas 8, M-0002... KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. Stefan Škarjot, Melinci 77, M-114

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak, Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

NESNICE, MLADE JARČICE PASMSE HISEX, rjave, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah.

razno

VINO, šmarnico, prodam. Franc Fras, Dokležovje 187, 41 233. M-9963

KOČIJO v dobrem stanju prodam... Ogljed in žetrek, petek in sobota dopoldan v Logarovcih 11, M-9965

GOSTILNA HORVAT-LOVENJAK, Polana pri Murški Soboti obvešča goste, da bo

LOKAL ZAPRT

zaradi letnega dopusta od 30. julija do 14. avgusta. V sredo 15. avgusta bo lokal odprt.

JERMENICO za ursus 35 prodam. Vadarci 28, M-0031... DVE PEČI na trda goriva in eno termoakumulacijsko peč, 35 KW, prodam. Čater Zvezdana, Titova 25, M. Sobota, M-0004

ZA DELO V TUJINI:

prejavamo vse dokumente (prijave za vizume, potrdila, spričevala, pogodbe in drugo). Nemški in angleški sodni prevajalci:

EVROPA 92, d.o.o., M. Sobota, Ob kanalu 18, 28 170.

GRADBENO PARCELO z gradbeno dokumentacijo, delno z gradbenim materialom na lepem kraju, lokacija za trgovino, v Galušaku pri Vidmu ob Ščavnici, prodam. Galošak 7, Golob, GR-13797

Sobe

MLAJŠA ZAKONCA IŠČETA ENOSOBNO STANOVANJE v Murški Soboti. 21 112 do 15. ure. M-0003

posesti

HIŠO, visokopritlično, na Štebingerjevem bregu v Gornji Radgoni, prodam. (066) 75 869 po 20. uri. GR-13796

UGODNO IN POCENI KOT MALOKJE

PREMOG

Lahko naročite pri: KURIVO-PREVOZ, Bojan Jakšič, Gornja Bistrica 51, tudi po telefonu: 70 106.

Kino Lendava

27.07. Ob 19.00 - SMEH V VESOLJU (amer. komedija). Ob 21.00 - POLICAJ POD NADZOROM (amer. akcijski film).

Kino Turnišče

27.07. Ob 20.30 - SMEH V VESOLJU (amer. komedija). Ob 21.00 - POLICAJ POD NADZOROM (amer. akcijski film).

Prodaj

MOTORNIA VOZILA... GOLF JGI, letnik 1982, dodatno opremljen, registriran do 31. 12. 91, prodam. Informacije po 061 171, letnik 1977, prodam. Škofljica, letnik 1976, prevožen 20.000 km, odlično ohranjen, prodam. 21-341, M-0071

CVETLIČARNA NARCISA

Helenca Šadl... CANKOVA 6/a 69261 CANKOVA (069) 76-682

ZASTAVO 750 LC, letnik 1979, registrirano do aprila 1991, prodam. Roman Breznik, Sp. Ščavnica 17 a, G. Radgona. GR-13798

BIOENERGIJA!

TESTIRANO in preverjeno v petletni praksi - nekaj sto uspešno rešenih primerov. Igor Musadžić, V. Nazora 24, 42315 Mursko Središče, telefon od 9 do 19. ure: (042) 844 171.

VESTNIK

VESTNIK - Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota... (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balažič, Janja Dominko, Silva Eberly, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Marjan, Stefan Sobočan, Branko Žunec, Andre Gonter (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotograf), Navenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

POTREBUJETE DELAVCA NA KMETIJI v Murski Soboti ali njeni okolici. Dvignite naslov, ki je v upravi lista pod. SLOVENEK. M-9976

DEKLE za delo v bifeju zaposlim. ☎ 224 742 po 15. uri. M-9988

KV kuharja ali kuharico s prakso (lahko upokojenka) za delo v Nemčiji išče slovenska družina. ☎ 21 849. M-0051

DEKLE za strežbo zaposlimo tako: **CAFFE BAR LIBERTAS**, Lipovci. M-9953

VEČ DELAVCEV dobi delo — ustrezne stebel. Vojko Prah, Razlagova 14, M. Sobota, vsak dan ob 15. do 17. ure. M-0056

ISČEMO DOBRE AKVIZITERJE za honorarno ali redno delo. **IZREDEDN ZASLUŽEK.** Milan Panker, Bratonci 93. M-0063

DELAVCA — BAGERISTA, za nedoločen čas sprejem na delo. Willibald Marek, Attendorf 58, Hitzendorf, Avstrija. FR-13803

KUHARJA — KUCHARICO, natakarija — natakaričica za nedoločen čas v Portorožu sprejem na delo ☎ (066) 75 869 po 20. uri. GR-13795

EMAJLIRAMO KOPALNE KADI z epoksi materiali vseh nians. ☎ 69 152 po 15. uri. M-9968

Preklie! Preklucujem veljavnost zaključnega spravevala, izdane na CPS — gradbena v Murski Soboti v šol. l. 1970/71. Raj Stefan, Žiberici 39, Apače. M-9990

Preklie! Preklucujem veljavnost HK št. 19067-8, izdane pri HKS M. Sobota na ime Vili Kovač, Koceljeva 6, M. Sobota. M-0001

Žice št. 13280-3. izdane pri HKS Pannonka M. Sobota. Koloman Šiplić, Selo 10 M-0010

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV! Popravljamo vse vrste zamrzovalnih skrinj. Če vaša skrinja pušča vodo, rosi ali se na njej nabira led ali neprekinjeno dela, pokličite! Delo opravimo strokovno s 3-letno garancijo. Potne stroške ne zaračunavamo. Ziahtnik, Zagrebška 54, Ptuj, ☎ (062) 774 806. M-MM

NAJNOVEJŠE! Rešite se skrbi okrog nakupa POROČNE OBLEKE. Za vas dela **PRINCES IZPOSOJEVALNICA POROČNIH OBLEK**. Rozalija SANTRO, Lipovci 244 (pri železniški postaji) p. Beltinci. ☎ 41 121. M-9782

Minilo žalostno je leto dni, zapustil dom in drage svoje v tvojem grobu roza te cveti, ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

Boleč je spomin na 29. julij, ko je minilo leto dni, odkar nas je zapustil naš dragi sin, brat, stric in nečak

Feliks Gjergjek

iz Motovilec 8

Čutimo te in pri tebi smo, čeprav v plamenu svečk. Vse upanje je odšlo s teboj, z nami je le nema bolečina. Ti nesrečna cesta, kaj si storila, dragega sina, brata, strica in nečaka si nam vzela. Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem priprtem grobu.

Zalujoči vsi, ki smo te imeli radi

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, šopek rož mi prinesite in večni mir mi zaželite!

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je po krajših in hudi boleznih za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marija Žokš

iz Kovačevce

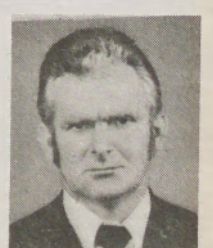
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali. Vsem lepa hvala za darovane vence in cvetje.

Zahvaljujemo se vsem, ki so prišli od blizu in daleč in našo drago ženo in mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala za lep pogrebni obred, duhovnikom od Grada in iz Kuzme, pevcem za odpete žalostinke ter govornici Anici Kuzmič za poslovilne besede ob odpertem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Zalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

Ne jokajte ob mojem grobu le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

(narodna)

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi nas je v 51. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, sin, brat, tast, stric in svak

Jože Markoja

iz Trnja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, za sv. maše, nam pa pisno ali ustno izrekli sožalje. Hvala vsem, ki ste mu med boleznijo stali ob strani in ga opogumljali, ko se je spoprijemal s tako težko boleznijo. Posebej naj to velja za požrtovalnega dr. Štefana Horvata, zdravstveno osebje internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, Kliničnega centra v Ljubljani in ZD Črenšovci. Hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem, govornikom — predstavniku krajevne skupnosti in predstavniku KG Rakičan za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala

Trnje, 13. julija 1990

Zalujoči vsi, ki smo ga imeli radi

Prezgodaj čas prišel je za oddih dom je prazen, dom je tih, ker tebe, dragi mož in oče m. da bi skupaj še bili.

V 69. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Ivan Dugar

iz Gomilice 82

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebej še sosedom za pomoč. Hvala vsem, ki ste njegov prerani grob zasuli s cvetjem in venčiči, ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali za sv. maše. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za besede slovesa ob odpertem grobu in ter čebelarjem.

Vsem še enkrat — hvala!

Zalujoči: žena Ana, hčerka Slava z družino in hčerka Marija z družino

Kako je hiša prazna, odkar tebe v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj otožna, tuja se nam zdi. Ne mine ura, dan in noč, med nami vedno si navzoč.

ZAHVALA

V 54. letu nas je po kratki, a težki boleznini zapustil naš dragi mož, oče, brat in stari oče

Slavko Prša

iz Velike Polane

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, mu darovali vence, cvetje in za sv. maše ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, dr. Hagymaševi za lajšanje bolečin na domu, sosedom Jaklinovim in družini Štefana Jaklina. Hvala tudi g. inž. Pinterju in sodelavcem iz Avstrije, INTESU Lendava, Planiki Turnišča in VVE Črenšovci.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Globoko zalujoči: žena Elizabeta, sin Slavko z družino, hčerka Zdenka z družino, tašča in brat Jože z družino

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja. Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki boleznini nas je v 70. letu starosti tiho, za vedno zapustila draga sestra

Gizela Kovač

iz Murske Sobote — Poznanovec

Ob boleči izgubi se iz srca zahvaljujejo vsem sosedom, posebno Gergjekovim, sorodnikom, posebno Čerpnjakovim, prijateljem in znancem, ki so v teh žalostnih dneh sočustvovali z nami in ji s svojimi obiski med boleznijo vlivali upanje. Hvala zdravnikom in osebju na kirurškem oddelku. Posebna hvala g. župniku za obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala in govornici za poslovilne besede.

Iskreno se zahvaljujemo sostanovalcem in sorodnikom iz Murske Sobote.

Vsem še enkrat — najlepša hvala!

Zalujoči: sestra Marija in brat Viljem z družino iz Poznanovec, brat Ernest z družino iz Lesc ter drugo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 37. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, žena, snaha in sestra

Kristina Holsedl

iz Fikšinec

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Posebna hvala medicinskemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka v Rakicanu za pomoč v zadnjih dneh življenja. Hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici krajevne skupnosti in zastavonoši.

Zalujoči: mož Mihael, hčerka Brigita, sin Mihael, tašča in vsi, ki smo jo imeli radi

Kako je dom naš prazen, odkar več tebe ni, odšla si k večnemu počitku, zaprla za vedno si oči. Ne bo besed več tvojih, ne bo več stiska tvojih rok.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 77. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

Irena Šipoš

roj. Horvat iz Fokovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke, ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS g. Eoriju za ganljive besede slovesa, gasilskemu društvu in kolektivni Pletilstva Prosenjakovci.

Zalujoči: sin Aleksander z ženo Zdenko, hčerka Dragica z možem Jožekom, hčerka Irena z možem Leopoldom, vnuki Suzana, Robi, Jože in Andrej

O, vsi, ki srečal sem vas kdaj na cesti življenja, rad poslal bi vam pozdrav. Še vedno ste sopotniki mi zvesti. Rad vsaj za hip bi z vami spet postal, vam segel v roko, rekel vam besedo in z vaših ust odmev pričakoval. (Rado Bordon, Srečanja)

ZAHVALA

Vsem, ki ste tako številno s spoštovanjem, toplo besedo, cvetjem in vencem pospremili na zadnjo pot našega dragega moža, očeta, opapeka, brata in svaka

Ludvika Karasa

šoferja v pokoju iz M. Sobote, Stara ulica 5

se iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in medicinskim sestram pljučnega oddelka Bolnice M. Sobota za ves trud med njegovim zdravljenjem, g. dr. Antonu Lopertu za dolgoletno zdravljenje na domu, g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke, g. Toplaku za poslovilne besede ob odpertem grobu v imenu GD M. Sobota in predstavnici KS tov. Eriki Hertlovi za ganljiv poslovilni govor. Prav tako se zahvaljujemo predstavnikom ZSAM za častno stražo in udeležbo na pogrebu ter predstavnikom OGS M. Sobota.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat — iskrena hvala!

Vsi njegovi

Še nosim v sebi tvoje ljube, tvoj vroči smeh mi v vedno upanje, dotika se me kot peruti ptice, v višinah zopet v srcu se ženi in vendar, to je le prvi odziv, ki se nad tvojim grobom lesem. (Vilja Tauer)

ZAHVALA

V globoki žalosti sporočam, da nas je brez slovesa v komaj 45. letu starosti zapustila naša draga in ljuba žena, mama, snaha in sestri

Marija Gujtman

roj. Klemenčič iz Bratovec 41

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, prijateljem, znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje. Hvala tudi učencem in učiteljem OŠ Bakovci. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS in tovarišici Mariji Zver za častno ve poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Zalujoči vsi, ki smo te imeli radi

V SPOMIN
Letos mineva 13 let dragemu možu

Ludviku Andrejču

in
8 let sinu

Rudolfu

iz Predanovec

odkar sta me za vedno in brez slovesa zapustila.
Hvala vsem, ki z lepo mislijo stojijo ob njunem grobu.

Žaljujoča: žena oz. mama Vilma

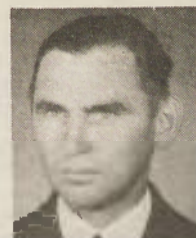
OB TEBI IN S TEBOJ BILI
KRALJEVSKO SMO BOGATI
V SPOMIN

Mirjani

27. 7. 1985—27. 7. 1990

Imela si življenje metulja:
tvoja pot se je vila med rožami,
med katerimi pa je bilo vse preveč
plevela in lovcev na metulje.
Ujeli so te v svoje zanke, zgodaj, ko
si komaj pričela blesteti.
že na začetku poti. In ker nisi hotela
pristati v njihovih zbirkah, si
izbrala drugi, zate nepravilni, a
vendar boljši način: zakaj
METULJI so simbol LEPOTE,
KRHKOSTI, ne pa boja — V TEM
KRUTEM, POKVARJENEM SVETU!

Hvala vsem, ki se spomnite vedno samo naše Mirjane.
mamica, očka in sestra Tamara

V SPOMIN
26. julija mineva 20 let, odkar nas
je zapustil naš dragi mož, sin in
oče

Štefan Merica

iz Predanovec

Grenka je resnica, da se nikoli več ne vrneš. Za teboj ostaja velika praznina, ostali pa so tudi sledovi tvojih pridnih rok.
Tvoje trpljenje ne bo pozabljeno do konca naših dni.
Z žalostjo se te spominjamo!

Vsi tvoji najdražji

Eno leto v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Rožice ti bom na grob nosila,
dokler me ne bo črna zemlja krila.

V SPOMIN
30. 7. bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

dr. Viljem Balažič

zobni zdravnik iz Moravskih Toplic

Telo, žalostno in boleče je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov in dobrot, kar so nam dali tvoje srce in pridne roke.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, stojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

Žaljujoči: žena Slavica, sinova Boštjan in Iztok ter tast Koloman

V SPOMIN
4. avgusta bo minilo eno leto, odkar nas je zapustil mož, oče in dedek

Anton Magdič

iz Renkovec 14

7. septembra bo minilo 6 let, odkar nas je zapustil naš sin in brat

Franc Magdič

iz Renkovec 14

Hvala vsem, ki se ju spominjate in obiskujete njun grob.

Žaljujoči vsi, ki smo ju imeli radi

Tiha mirna je bila njegova pot,
tih in brez slovesa je bil njegov odhod

ZAHVALA
Po kratkotrajni, hudi boleznini nas je zapustil

Ludvik Škalič

iz Lipe

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrinji, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli pisno ali ustno sožalje, prinesli cvetje in darovali v dobrodelne namene.

Posebna hvala zdravstvenim delavcem Splošne bolnišnice v Murski Soboti, ki so mu pomagali med njegovo boleznijo, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Za vso skrb in pomoč se posebej zahvaljujemo tudi Jožetu Tomcu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljujoči vsi njegovi

Ko je srca bolečina prevelika,
se tudi solza posuši,
le duša nemo vpije,
zakaj Tebe zdaj več ni.

V SPOMIN
2. avgusta bo minilo dve leti žalosti, odkar nas je zapustila predraga mama in stara mama

Jožefa Fük

iz Kuzme

Osamljeni in žalostni se ne moremo sprijazniti z resnico, da te ni več med nami. Težko je življenje brez Tebe. Delo in trpljenje bilo tvoje je življenje. Veliko si nam dala, a nismo stisnili ti roke v zahvalo. Ostali sta nam praznina in velika bolečina.

Vsi njeni

Prezgodaj te zemlja krije,
v gomili tiho mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta, tasta, deda, brata in strica

Jožeta Farsanga

iz Murske Sobotne

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje in nam ustno ali pisno izrazili sožalje ali pa darovali v dobrodelne namene.

Posebno se zahvaljujemo gospe dr. Kološevi in gospodu dr. Gašparcu ter zdravstvenemu osebju internega oddelka v M. Soboti za ves trud.

Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavniku KS in Kroja za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

Kako bi dihal rad,
poslušal, gledal, sedel med vami,
k'tero vmes povedal,
pa me tišči, teptan nad mano
grob prerani

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Viktor Sraka

iz Lipovec 17

Ob boleči, mnogo prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v tako velikem številu izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter za svete maše in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala medicinskemu osebju internega oddelka v Rakičanu, družini Erjavec-Gomboc za pomoč v najtežjih trenutkih, g. župniku za pogrebni obred, govornikom KS Lipovci in ABC Pomurke za poslovilne besede ter pevcem in pevkom za odpete žalostinke.

Iskrena hvala tudi kolektivom Mura, IMP Blisk in ABC Pomurka Murska Sobotna za izrečene sožalje in darovane vence.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljujoči: žena Marija, hčerki Vida z možem Milanom in Joža z možem Mihaelom, vnuka Dejan in Andrej ter vnučinja Barbara in sestra z družino

Nismo dovolili, da bi te izgubili,
ali usoda rekla je tako,
da to, kar najbolj ljubiš,
za vedno je odšlo.

V SPOMIN

22. julija je minilo leto polne žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in sorodnik

Janez Šlihthuber

iz Stanjevec 100

Hvala vsem, ki se ga z lepo mislijo spominjate, mu prižigate sveče in polagate cvetje na njegov grob.

Žaljujoči vsi njegovi

Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi tvojih
pridnih rok in spoznanje,
da se nikoli več ne vrneš med nas.

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je po daljši boleznini zapustila naša draga žena, mama, tašča in babica

Kristina Kuzma

roj. Cigut
s Tišine

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakor koli pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, ji darovali vence, cvetje, za sv. maše ter jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS Francu Horvatu za poslovilne besede ter zdravstvenemu osebju internega oddelka za pomoč in lajšanje bolečin.

Iskrena hvala MDNA M. Sobotna, Muri, tovarni ženskih plaščev in Pomurskemu tisku EUREKO

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Tišina, 18. julija 1990

Žaljujoči: mož Jože ter sin Zvonko in hčerka Majda z družinama

V 59. letu nas je po težki boleznini zapustila naša draga mama, hčerka, stara mama, teta, botra in vnučinja

Marta Kovačič

iz Noršinec pri Ljutomeru

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli pisno ali ustno sožalje, darovali za cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

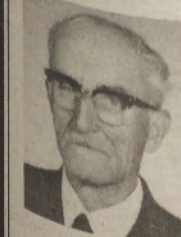
Posebna hvala osebju kirurškega oddelka v M. Soboti, še posebej dr. Ludviku Norčiču in osebju splošne ambulante Zdravstvenega doma Ljutomer ter prijateljici Mariji Horvat, ki so ji pomagali in lajšali bolečine med njeno boleznijo.

Hvala duhovniku za pogrebni obred, upokojenskemu pevskemu zboru, govornikom za poslovilne besede in prejšnjim sodelavcem DO Trgovsko podjetje Vesna Ljutomer.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Ljutomer, 20. 6. 1990

Žaljujoči vsi, ki smo te imeli radi

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V SPOMIN

18. julija je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in pradedek

Jože Konkolič

iz Dolencec

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate sveče.

Žaljujoči vsi njegovi najdražji

Stric naprej kosijo... tako gre tista ljudska in vsak jo prav gotovo dobro pozna.

»Domače pogače, mehke in dobre, kar brez srma...«

Hou ruk... pa se že vrtil...

Pa ga je vrgla, on pa še sanjal ni, kakšne so danes ženske, na mehkih snopih pa...

NA LEVO, NA DESNO – ŽETEV PO STAREM

Minula nedelja je bila vremensko in tudi sicer primerna za take in drugačne žetve. Nekateri so želi in mlátili s kombajni, v Radovcih na Goričkem pa po stari navadi – z »geplom«.

Kar veliko priprav je bilo, v nedeljo pa so se veseli domačini, lepo oblečeni in opremljeni odpravili na domače nogometno igrišče, kjer naj bi bil prikaz pristne žetve. Izkušeni kosci, žanjice s srpi in veliko radovednežev se je zbralo. Želi so pšenico, vmes zbijali šale, kajpada ni manjkalo dobre kapljice in, kot se na začetku spodobi, za »ozemljitev« – hladen domač »šnops«.

Gospodinja je pripravila pravo kmečko pojedino, kjer ni manjkalo zaseke, domačih vrtankov in kruha pa še mehkih pogač iz krušne peči. Sledila je mlačev s cepci, mlatilnico na ročni pogon, ki jo je poganjal »gepl«, vrteli pa domači fantje.

Prireditev je sklenila prava mlatilnica, do poznih ur pa je trajala prava gorička veselica.

Radovčani so se spet izkazali, bi lahko dejali za konec, potrebna je bila le volja, le-te pa je ostalo še za drugo leto.

NATAŠA JUHNOV

Roke, ki so nekoč to že počele, tudi tokrat niso odpovedale, spretnost pa je le potrebna.

Prizadevne članice Aktiva kmečkih žena in deklet pri KZ G. Radgona in zadrugi delavci so minulo nedeljo organizirali že osmi Praznik žetve. Lahko rečemo, da je bil letošnji praznik ob pravem času, saj je bila žetev konec minulega leta na vrhuncu. V Spodnji Ščavnici se je zbralo sedem ekip, 24 žanjic s srpi in 4 kosci. Kdor je že večkrat tekmoval, je imel tudi več sreče. Pa saj rezultat sploh ni toliko pomemben. Važno je znati vihteti srp in poprijeti za koso, zavezati snope in jih pravilno sestaviti. Končno pa: ali ni lepo, da se vsaj enkrat na leto srečajo veseli ljudje iz Apač, Cirkovec, Lenarta, Benedikta, Kapele, Gradišča in gostiteljske spodnje Ščavnice.

Kljub vročini je bilo gledalcev – navijačev precej. Med njimi je bilo tudi okrog sto gostov hotela Radin doma iz Würzburga v Nemčiji. Tem je bila prireditev in celotno početje še posebej zanimivo.

Tudi tokrat so organizirali tudi razstavo kruha in pogač, pomagala jim je Ivanka Donko, vodja razstave pa je bila Angelca Rakuša. Upajmo, da bo prihodnji praznik še bolj prodril zunaj regijskih meja, saj si to tudi zasluži.

Bernarda B. Peček

Zdaj pa bo treba počestno pljunuti v roke in prijeti koso. Pšenica je kar močno poležana.

Takole so pripeljali z njive na prizorišču s silski dom ministrice za turizem in direkcija turistične zadruge.

Slovenski krščanski demokrati iz Gornje Radgane so pripravili v cerkvi svetega Cirila in Metoda v Radgani praznik žetve. Na fotografiji profesor Jože Zadravec iz Ljubljane, svetovni predstavnik župniki iz vse radgonske občine. Nastopila sta pevsko zbor iz Radnec in Apač ter narodne inštitucije. Profesor Jože Zadravec je v svoji predstavi poudaril, da moramo pozabiti na preteklost, kakršnokoli je bila, in graditi lepšo prihodnost. Vse to v upanju na boljše življenje, mir, sožitje in medsebojno spoštovanje. M. Lajncar, Foto: R. Bakračev

Tole bo treba dobro zviti, da bo snop trdno zavezan. Ocenjujejo namreč tudi kakovost opravljenega dela.

Na koncu tekmovalne vrste je čakal »kelnar«. Žanjice so ga bile nadvse vesele, saj jim je znoj kar lil s telesa.

VERŽEJ

Srečanje krvodajalcev

Če prireditev ne vrže denarja, potem se za nekatere ne splača trošiti dela in energije. Pa vendar so še zanesenjaki, kot novo vodstvo Osnovne organizacije Rdečega križa Veržej, ki ga vodi Drago Fras. Na pomlad so pripravili prvi ples krvodajalcev Pomurja in del izkupička namenili za nov transfuziološki oddelek soboške bolnišnice, sedaj pa imajo že vse nared za drugo prireditev, srečanje krvodajalcev Slovenije.

Svoj predlog so že maja poslali republiške-mu odboru Rdečega križa Slovenije, ki je njihovo pobudo sprejel, potem pa so o tem obvestili tudi vse skupščine organizacij Rdečega križa. V Veržeju si želijo, da bi se res prvič srečali vsi krvodajalci Slovenije, se spoznali in tudi skupaj poveselili. Vabilo pa so poslali tudi slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu, ki naj bi zbranim spregovoril.

Vsi krvodajalci so torej vabljeni v soboto, osemnajstega avgusta, v termalno kopališče Banovci pri Veržeju. Ob desetih bodo pripravili sprejem gostov, potem organizirali ogled mlina, vesel program s prleškimi humorjem in še kaj.

Pomoč pa bodo ponudile še Križevske opekarne, ki so pokrovitelj srečanja. mh

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE

NAJVEČ DELA SO IMELI GASILCI

Prejšnji teden je bilo na pomurskih cestah dokaj mirno, zgodile so se le tri lažje prometne nesreče. Veliko škode je naredilo neurje s točo, ki je uničilo velik del pridelka, strele pa so poškodovale več gospodarskih poslopij.

STRELE UDARILE V PET GOSPODARSKIH POSLOPIJ

17. julija je med 19. in 22. uro neurje s točo prizadelo velik del Goričkega, predvsem okrog Fikšincev in proti Juriju. Najprej je zagorelo gospodarsko poslopje Viktorja Vogrinčiča v Domajncih 54. Ogenj jim je uspelo hitro pogasiti, tako da je nastala le manjša materialna škoda. Strela je zanela požar tudi na gospodarskem poslopju Jožeta Smodiša v Gornjih Petrovcih 64, poleg ostrešja je zagorelo še seno in kmečki voz. Škode je za 150000 dinarjev. Stanovanjsko hišo Jožeta Pucka iz Gančan 91 so hitro pogasili, škode pa je za 10000 dinarjev. Štefanu Vinkoviču iz Lipovec 42 je zagorelo celotno gospodarsko poslopje in nekaj drv, škode pa je za 300.000 dinarjev. Z go-

spodarskega poslopja Antonije Prigl na Stari Cesti 43 se je požar razširil še na ostrešje stanovanjske hiše. Škode je za okrog milijon dinarjev, če ne bi večja, če ne bi rešili živine in kmečkih orodij.

ZGORELA KOMBajn IN OSTREŠJE
18. julija je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Emerika Talaberja v Dolencih. Zagorelo je celotno ostrešje. Požar so pomagali pogasiti tudi gasilci iz sednjih vasi. Škode je za okrog 70.000 dinarjev. Vzroka še niso ugotovili, domnevajo pa, da je prišlo do samovžiga.

21. julija je v Črešnjevcih 211 pri Janezu Črešnjarju zagorelo ostrešje gospodarskega poslopja in svinjskih hlevov. Nekaj živine jim je uspelo rešiti. Škode je za 250.000 dinarjev. Vzroka še niso ugotovili.

22. julija je pri žetvi zaradi okvare prišlo do požara na kombajnu Janeza Bertalanita iz Lenarta. Kljub intervenciji gasilcev je nastala za 300.000 dinarjev škoda.

ROKOMETNI KLUB POMURKA BAKOVCI

vas vabi v soboto, 28. julija ob 19. uri, na izbor

miss Anine noči in modno revijo

v športno-rekreacijski center Bakovci.

- Zabaval vas bo ansambel Riva iz Zadra
- Prireditev bosta vodila in povezovala Miša Molk in Boris Cipot
- Prijave za izbor miss sprejema organizator ali se prijavite na dan prireditve med 18. in 19. uro
- Najlepše čaka jo lepe nagrade!

Srečanje s Tonetom Peršakom

Slovenska demokratična zveza Ljutomer organizira v nedeljo popoldne pogovor na temo o suverenosti Slovenije. Gost v ljutomerskem hotelu Jeruzalem bo predlagatelj deklaracije o suverenosti in eden vodilnih mož v Slovenski demokratični zvezi Tone Peršak.

Vaščani POLANE pri Murski Soboti in RADIO Murska Soba

vabijo ob koncu žetve na tradicionalno **MLAČEV Z MAGANJAROM** v nedeljo, 5. avgusta 1990, od 10.00 pri polanskem gasilskem domu

PROGRAM:

- ob 10.00: Zaigramo in zapojmo po domače – javna radijska oddaja z GZSO
- ob 13.30: Mlačva z maganjarom
- ob 15.30: Krat radijskega reportažnega avtomobile presenečenje za otroke in žrebanje vstopnic
- dobra glasba z znanimi gosti pozno v noč
- mašinske pogače, poslanke, retajl in druge dobrote

Pokrovitelj prireditve Mesna industrija Pomurka